

REDACTIA

Arad, Deal Ferenec-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Contra Austro-Ungaria:

pe un an . . . 20 cor.

pe 6 an . . . 10 .

pe 3 an . . . 5 .

pe 1 lună . . . 2 .

N-rii de Duminecă pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deal Ferenec-utca nr. 20.

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 563

Borșori nefrancați nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Conjurație catilinară.

Când văzu satanicul *Catilina*, că zadarnice sunt toate opintirile sale de a ajunge prin luptă constituțională și prin voința poporului consul la cârma statului roman, se însoți cu toți făcătorii de rele, cu elementele cele mai blăstămate ale societății romane, și conjurându-se asupra patriei hotărî să o piarză din răsunare pentru că nu și-a putut îndeplini nesocoita poftă de domnie și orgoliul său personal. Dar ochiul cel pururea d'ștept și pe trunzător al lui *Cicero* i-a descoperit infernalele gânduri și Roma fu mântuită de pieirea ce i-o pregăteau fiii sel cel pierduți.

Cu adevărat, în zile de grea încercare Dumnezeu trimite neamurilor vrednice de viață pe mântuitorii lor providențiali.

Călugerul *Augustin Hamsea* de două ori s'a opintit ca prin luptă constituțională și prin voința poporului dreptcredincios să ajungă ca episcop la cârma bisericii în dieceza Aradului, dar spiritul dumnezeesc, chemat să conducă voința celor două sinoade electorale, ca reprezentante legale ale dorinței poporului eparchial, altfel a dispus, și rivnitorul după vladicie călugăr, avisat era să preamărească și mai departe pe Dumnezeu și să urmeze căile providenței. În cele din urmă trebuia să creadă, că nu e scris în cartea sorții diecesei aradane ca el să fie episcop — și pace. Eiar având dragoste evanghelică în inima sa, dragoste pentru binele bisericii avisat ar fi fost totdeauna, să caute a-și pune și mai departe munca sa în serviciul ei, dacă nu alături cu fostul său rival, cel puțin în opoziție constituțională, și îngăduită atât de ușor în cadrul bisericii autonome sinodale.

Cată frumșeță etică ar fi dovedit arhimandritul actual al mănăstirii Hodoș-Bodrogului, ce înălțator exemplu de disciplină și de morală creștinească ar fi dat Prea Cuvioșia Sa, dacă împăcându-se cu gândul căderii sale la alegerea de episcop ar fi observat ținuta această loială, corectă și deamă pentru o față bisericească, pentru un sincer servitor al bisericii și *Christos*.

Dar părintele arhimandrit s'a luat după duhul corupt al vremurilor și a loc să urmeze pildele cele mărețe în istoria bisericii și din cea universală, în loc să se impună stimei generale prin caracter apostolic și înfrângerea ambițiilor necuviincioase unui preot și călugăr, — a căutat în istorie punctele cele negre și și-a ales de exemplu și de model figurile cele mai odioase din trecut și din prezent.

Să-l punem de pildă față în față pe arhimandritul *Augustin Hamsea*, căsăt de două ori la alegerea de episcop, cu vicarul episcopesc *Petru Aron* candidat în anul 1751 de clerul român unit la scaunul vladicesc din dieceza Făgărașului și întărit în anul următor de episcop al acestei diecese prin împărăteasa *Maria Teresia*; să-l

punem alături în comparație și apoi să ne facem judecata, ori să lasăm istoria să judece.

Eată ce aflăm scris în cartea cea mai nouă a Domnului canonic *Dr. Augustin Bunea* despre episcopul *Petru Aron* (pag. 9):

„Îndată după numirea sa, *Aron* intră în cinul călugăresc al marelui *Vasilie*, susținând proba sub conducerea și îngrijirea duhovnicului său *Atanasie Rednic*, în mâinile căruii depuse toată averea sa câștigată mai înainte, spre a o împărți săracilor, pe cari în toată viața sa îi miluia cu mâna foarte largă. Pe când făcea scurtul noviciat în *Blaj*, întrebă pe *Rednic*, cum cugetă despre numirea lui într-un episcop. *Rednic*, voind să-l pună și la mai mare probă *statornicia, virtutea și umilința* răspunde: *Eu te țin nevrednic de episcopie și astfel îți sfătuiesc să abziți*. Atunci *Aron* zise: *Dacă tu, Părinte așa judeci, eu încă judec ca tine și numai o rugare am, să-mi formulezi abzițerea, ce am să o înaintez la Majestatea Sa Regina*. *Rednic* însă replică: *Tu-ți cunoști mai bine nevrednicia, tu dară să-ți scrii suplica de abzițere, și să mi-o dai, ca să o trimit Majestații Sale*. Toate le implini *Aron*, pe cum i-le sfătuiseră confesarul și-și luă cu cu totul gândul dela episcopie. În Dumineca următoare *Petru Aron* pe mulți din cler îi chema la prânz în palatul episcopesc. La masă, arhimandritul *Leonte Moschonas*, după obiceiul țării, închină paharul întru sănătatea lui *Aron*, dorindu-l să-l poată saluta cu toții cât mai curind cu mitra pe cap. *Aron* mulțami, și știind, că abzisese și crezând că abzițerea era deja spedită, răspunde: *Nici-odată nu mă veți vedea cu mitra pe cap*. Toți auzind aceste cuvinte, se mirau uimiți și-l întrebară, ce vrea să zică; dar el nu voi să le deie nici o deslușire. Cam după o săptămână *Rednic* se duse la eruditul monach *Geronte Cotorea*, și-l întrebă dacă ține pe *Aron* vrednic de episcopie, și acela răspunzând, că da, merse la *Aron* și-i zise: *Frații împreună cu mine îți impun să primești episcopie* și-i descoperi că abzițerea nu fusese spedită la *Viena*. *Aron* îndemnat de datorința sa de monach ascultător, răspunde între lacrimi: *Dacă voi așa judecați, fie așa, că primesc aceste cuvinte ca porunca dela frați, și speriez, că pentru rugăciunile fraților, Dumnezeu imi va da har, și-mi va spori puterile, ca să pot paște turma*.”

Îndrăznim a presupune, că înaintea acestui ideal al caracterului monachal se va închina și călugerul *Augustin Hamsea*. Și totuși căta palmuire a caracterului monachal să constată în atitudinea de candidat la episcopie a *Cuvioșiei Sale*. — *Petru Aron* depune în mâinile duhovnicului său toată averea sa câștigată mai înainte, spre a o împărți săracilor; stărețul mănăstirii celei bogate a *Bodrogului*

și sleiește toată forța materială pentru a se alege de episcop cu ajutorul presei jidovești, cu ajutorul celor streini de biserică noastră

Petru Aron chiar și numai la sfatul duhovnicului său abzițe de scaunul vladicesc, în care fu numit de împărăteasa. Pe *Augustin Hamsea* două Sinoade Eparchiale îl declară nevrednic de vladicie, dar el le răspunde sinoadelor: *Dacă voi așa judecați, eu nu judec ca voi; dacă voi reprezentanții legali ai poporului, nu mă voiși, atunci vă voiesc eu pe voi*.”

Întrebăm: unde este virtutea, unde este umilința, unde e datorința de monach ascultător a lui *Augustin Hamsea* față de acele lui *Petru Aron*?

Dar ce ne pierdem vremea cu astfel de întrebări? *Augustin Hamsea* ne va întâmpina cel mult cu un zimbet de compatimire. Pe el hainele îl fac călugăr, ear nu harul lui *Dumnezeu*! Pentru el cuvintele fraților nu sunt poruncă, ci vorbe de olacă. Duhul cel corupt a timpului modern a pătuns și în chiliile mănăstirilor și a șters din inimile stărilor conștiința cucerniciei și a umilinței, a virtuților monachale. În inima arhimandritului *Hamsea* acum dorul de răsunare s'a salasluit, răsunare asupra bisericii, asupra diecesei, care n'a voit să-l ridice pe tronul arhieresc.

Trăim în plină conjurație. S'au însoțit în dieceza Aradului toți cei ce se aseamănă și au jurat nimicirea bisericii și a sfințelor ei așezăminte. Agenți catilinari organizați în taină stau pretutindenea la pândă și așteaptă signalul, ca să intre în acțiune. Potop de patimi imorale e gata să rupă zăgăzurile legilor civile și divine, ca să ne îngroape de vii în valurile sale murdare. Lichele fenomenale, vagabonzi voesc să-și facă culcuș în mijlocul cinstitei societăți românești, răspândind prin tipăriți obșcene în zeci de mii de exemplare gratuite, veninoase infamii în contra celor mai distinși fii ai bisericii și neamului. Un *Emanuil Măglaș* este individ cu trecere la mănăstire și bine văzut în casa de protopop, pentru-că are meritul de a fi atentat la caracterul celui aflat vrednic de arhieriu prin sinodul diecesan și confirmat prin sinodul episcopesc! Un *Nicolau Diamandi*, catechet plătit de diecesă și înscins cu brâu roșu are temeritatea să rostească în local public cele mai murdare insulte la adresa vicarului său episcopesc, și să ia solidaritate cu calomniatorul *Măglaș*!

Ce însemnează casurile acestea și altele asemenea lor, decât conspirație în contra ordinii legale din biserică? Și când se întemplă și pentru-ce se produce aceste anarhice lucruri? Se întemplă atunci, când dieceza își așteaptă pe mirele său ales și mult dorit, și se produc, pentru-că aderenții și agenții călugerului *Hamsea* au ajuns în desperare și-și cheltuesc cele din urmă și cele mai diavolice arme pentru a împedeca cu ori-și-ce preț și pe ori-și-ce cale sancționarea la forul suprem a votului

bine dat de sinodul eparchial și bine aflat de sinodul episcopesc.

Biserica este amenințată prin conjurațiunea celor-ce nu se mai pot mângăia, decât prin dorul de răsunare. În fața acestei constatări... videant consules!

Și ca primă întrebare ni-se impune: Cine este căpetenia conjurațiilor? Suntem pe urmele lui și nu peste mult vom avea satisfacția să-i privim în ochi și să-i strigăm: Până când vei mai abusa, *Catilino*, de îndelunga noastră răbdare!?

Eiar când căpetenia conspiratorilor va fi demascată și firele conjurațiunii vor fi descoperite, atunci vom invoca ajutorul puterii de stat pentru pedeapsirea fără cruțare a criminalilor, cari astăzi nu mai au teamă de pedeapsa bisericii. Biserica trăește în stat și prin urmare deopotrivă cu biserică, interes vital are și statul, ca cei-ce conspiră în contra ordinii legale și morale din biserică să fie aruncați în pușcărie...

Creștini buni și Români drept credincioși, voi toți, cari vă iubiți cu sinceritate patria și biserică, în aceste zile de grea încercare stați strinși laolaltă și fiți siguri, că Dumnezeu trimite neamurilor vrednice de viață pe mântuitorii lor providențiali!

Amic.

Prigoniri. Un *Dr. Brasch* oare care a făcut arătare împotriva deputatului *Dr. Lurtz*, cerând să fie scos din Dieta pentru că a „agitat” în contra legilor de maghiarizare a numelor comunelor și unui negustor din *Austria* care-i trimisese scrisoare ungarască, i-a retrimis cartea și a scris că în *Ungaria* locuiesc și alte neamuri, nu numai *Unguri*!

Pe temeiul acestei arătări comisia de incompatibilitate, sub presidenția conțelului *Andrássy Tivadar*, a ținut Joi ședință să judece.

Și s'au găsit deputați în comisie cari să-l învinuiesc pe *Dr. Lurtz*, deși de altfel a scris numai adevăr. Majoritatea n'a găsit însă cu dreptate ca pentru aceasta să i-se ia lui *Dr. Lurtz* mandatul de deputat, ci a respins cererea lui *Dr. Brasch*, care desigur este vre-un ovreiu doritor s'ajungă la merite „patriotice”.

E la tot cazul ciudat că până și deputații naționaliști să fie prigonși.

Ce-o mai fi?!..

Ce o mai fi cu vladicia dela Arad, — eată întrebarea ce se pune prin toate părțile locuite de Români...

Este, într-adevăr, ne mai pomenim cele ce s'au petrecut și starea d'acum să n'o mai dea Dumnezeu nici eparchiet Aradului, nici alteia! Se împlinește n'cet anul, până s'avem vladic. Și nu e numai vorba de scăderile ce s'abat astfel asupra afa-cerilor bisericești, ci mai rău e încă faptul, că între fruntăși ține întruina încordarea și dacă și din partea noastră s'ar răspunde pe tonul și cu mijloacele întrebunțate de dușmanii români și unguși at lui *Mangra*, am ajunge să ne încăierăm d'abinele.

Not stăm însă liniștiți. Stăm în foc și privim cum săgeți veninoase se descarcă asupra noastră. At măne însă va trebui,

binele bisericii când va cere, să scoatem și noi sabia și la pământ să culcăm pe cei cari năpustitu-s-au asupra sfintei noastre biserici ca fiarele sălbatice asupra de mult așteptatei prăzi...

Ce-o mai fi, — ne întrebăm și noi zilnic.

Ce-o să fie? Din două una: ori stăpânirea îl întărește ori nu-l întărește pe nou alesul nostru Episcop Vasilie Mangra.

Dacă-l întărește, peri-vor relele din Eparchie cum se risipește ceafa din-naintea soarelui. Dacă nu, luptă ncepe ear și va trebui să respingem încă un atac al celor cari d'atăta vreme siluiesc Diecesa Aradului. Il vom respinge tot cu bărbăția din trecut, când prin voturile noastre de două ori am învins asupra viclenelor uneltiri.

Și Sinodul ales de Meșianu, și ceta-lalt, ales sub episcopul Goldis, a dovedit luminos, că pe Hamsea nu-l vrea de episcop. Și același Sinod, care a ales pe Mangra, venind rindul să facă altă alegere, și pentru cineea sa și pentru binele bisericii, eară nu pe Hamsea va alege. Mai ales că dacă în trecut pentru Hamsea au fost numat „neamurile”: frațele său, cumnatu-său, nepoții și cuscreniile din Sinod, d'act încolo el este încă și mai urât. Cine își iubeste adică neamul și biserica, nu-l va ierta lui Hamsea nici odată, că a cerșit ajutorul Jidovilor pentru a lovi în frații și că el este vinovatul de căpetenie, el și francmasonul Beleş, pentru urgia ce s'a descărcat asupra eparchiei Aradului.

Ci vom alege ori iarăși pe Mangra ori pe unul care în înțelegere cu Mangra și cu amicii noștri să conducă soarta încercatei noastre diecese.

Recunosc și Ungurii, că într'adever, alegând earăși pe Mangra, nu împotriva Coroanei am da vot, ci contra stăpânirii ungurești, care într'o afacere atât de mare ascultă glasul celor ce vinează în biserica română ear nu a celor cari au jertfit o viață întreagă de muncă cinstită.

Să fim bine înțeleși: nimic nu e hotărât, căci nimic cu bună seamă nu se știe și atunci când ar sosi vremea de a ne hotări, aduna-vom iarăși în sobor pe cei drepti și cu durere pentru biserică și chibzui vom având gândul numai la binele obște.

Hotărât este numai un lucru: Hamsea în vecii vecilor n'are să fie episcop al Aradului!

După cum de sine este înțeles, că în măsură ce vrăjmașii împotriva alesului nostru episcop se fac mai nerușinați și îndrăzneți, noi, cei cari îl avem drag și scump pentru sufletul său bun și ridicat, ne vom aduna tot mai strânși în giurul lui Vasilie Mangra.

Și încă ceva: nu suferim ca soarta bisericii noastre străinilor să le fie îndreptată. Stăpânirea din Budapesta, fără îndoială, are drept să propună ori nu întărirea alesului episcop al Aradului. Dar și noi avem datoria să dăm a se înțelegă tuturor pe care-i privește, că soarta eparchiei Aradului n'are să fie îndreptată după pofta deputaților unguri Salacz, Vársárhelyi și Vancsó. Vom purta lupta cea mai îndârjită, dar drepturile bisericii noastre autonome nu le vom lăsa călcate în picioare.

Pentru maghiarisare.

Ziarele maghiare aduc știrea, că primul-ministru Szell a depus pe biurul Dietei un proiect de lege în virtutea căruia contele Wimpfen Sziefried și baronul Trautenberg Frigyes sunt numiți membrii în Casa Magnaților.

Între meritele pentru cari i se face celui dintăiu distincțiunea, se înșiră că își cultivă rațional moșiile și donează pentru scopuri de binefacere.

Ear baronului Trautenberg i-se socotește ca merit:

„Îndeosebi cultura cailor și maghiarisarea comunei Moor și giur”... E interesant că ambii acești Nemți nu de mult s'au făcut cetățeni ai țării... Se vede însă că sunt tare darnici, căci ajung iute și în Casa Magnaților.

Se poate?!

Zvonurile despre neîntărirea părintelui Mangra în scaunul episcopesc a pus în mișcare colinda ziaristilor după nițică grăunță de opinie.

Așa a cerut unul dela „Függetlenség” din loc opinie dela părintele protosincol Ioan I. Papp și ori cât s'a silit părintele protosincol a aluneca peste acest lucru parchet al publicității, potigni mai rău decât ce am fi putut crede că e posibil dela un dignitar bisericesc.

La întrebarea ziaristului dacă părintele Mangra va recandida ori ba în caz de neîntărire, răspunde, că atărnă dela rescriptul de sus și anume, că dacă în acela va fi ordonată noua alegere cu eschiderea părintelui Mangra, atunci nu va mai candida, altfel probabil, că de nou va candida.

Legea vorbește numai de întărirea ori neîntărirea fără vre'o rezervă ori restricțiune. Părintele Ioan I. Papp este primul care sugerează pe calea presei maghiare guvernului lovitură de constituție că rescriptul să poată restitui un drept absolut al legii sancționate de M. Sa.

Nu știm dacă din știință ori necunoștiință s'a întâmplat așa, dar pentru aceasta este răspundere!

Restabilirea adevărului.

Onorabilă Redacțiune!

În numărul de Duminecă al ziarului d-voastre din articolul publicat „In apărare” mi-a venit la cunoștiință, că în „Tribuna” din Sibiu pe un cinstit domn „Observatorul” îl doare tare rezultatul alegerilor congresuale din diecesa Aradului. Mi-am procurat exemplarul respectiv și citind articolul dlui „observator”, am fost numai decât în clar, că de ce dă cu atăta vehemență în noi, „mangriștii”.

Când era vorba în conferențele noastre despre atacurile neaculificabile, cari zi de zi se îndreaptă în contra noastră — precum bine știți — nu odată am făcut declarația, că „cânit latră... caravana merge înainte” și astfel nici pe noi să nu ne geneze lăstratul nimănu!, — ci să mergem înainte!

Devisa noastră e: „Earba rea din holda peară”; peară simonia, fărâdelegea și fariseismul din biserică! Acesta e țelul la care ori îl doare, ori nu pe cel cu musca pe căciulă — mai înainte ori mai târziu noi trebuie să ajungem; pentru-că la acest steag am jurat și vii — din mână nu-l vom da!

Conștii de ținta noastră, prietini și tovarășii mei de luptă, pe cari „Observatorul” din tufa i-a luat sub ciur — așa cred, că nici îl vor răspunde.

Bine fac. Astfel așa face și eu precum am și făcut de altădată. De astădată însă nu pot să tac; pentru-că neobrăuciua dlui „Observator” merge prea departe și astfel dator sunt cu răspuns pe de-o parte din respect către alegătorii mei, ear de-altă parte din respect către persoana mea însăși.

În articolul din „Tribuna” din Sibiu se scrie într'altele: „Tot așa s'a câștigat mandatul de deputat în cercul Birchișului pentru dl Tomici față de vrednicul avocat Dr. George Dobrin. Dl Tomici voină a și câștigat unele titluri onorifice, s'a pus pe câștigarea de mandate de deputat sinodal și congresual și partidul i-a pus candidatura de deputat congresual în cercul Birchișului față de Dr. G. Dobrin din Lugoj, candidatul preoției și poporului (nu a Mocsonyistilor cum zice „Trib. Pop”). Dl Tomici nu a cruțat nimic, nici nu s'a ferit de nici un fel de apucături de corteșire; apoi mai fiind ajutat de scrutiniu și de comisariul partidului a reușit a fi ales”.

Ași putea să îndegetez numai la logica dlui „Observator” și să pun simplu întrebarea, că dacă dl Dobrin a fost „can-

didatul preoției și al poporului”, atunci cine m'a ales pe mine? Și răspunsul și-l va putea da fiecare om cu mintea n'treagă. Fiind însă că scriitorii articolului din chestie la asta nu s'a gândit, apoi poftim „la cuadril” die „Observator”.

Ai zis că dl Dobrin a fost „candidatul preoției și a poporului”. Asta e par și simplu o minciună grosolană; pentru-că:

1. Dl Dr. Dobrin a trimis tuturor cunoșcăților și îndeosebi preoților următoarea epistolă:

Dr. George Dobrin avocat. 4 Noembrie, 1902 Lugoj. Stimate domnule președinte al sinodului parochial! În cercul Birchișului candidiez și eu de deputat la congresul nostru național bisericesc. Doare-ce alegerile se vor ținea în Noembrie st. n. a. c. Vă rog să binevoiți a aduce la cunoștiință în mod officios și cuvințios alegătorilor înainte de începerea actului de alegere păsirea mea de candidat. Primiți vă rog asigurarea distinciei mele stime. Lugoj în 4 Noembrie 1902. Dr. Dobrin m. p. avocat în Lugoj”.

Deci învederat, că dl Dobrin nu a fost „candidatul preoției și a poporului”. pentru-că El simțindu-se „vrednic”, lasuși s'a candidat și rugat, ca aceasta „păsire” a sa să o aducă preoții în mod officios la cunoștiința alegătorilor. Cu această epistolă a dlui Dobrin, constite d-le „Observator” și stau la dispoziție.

2.) Zici mai departe, d-le „observator” că „eu nici n'am cruțat nimic, nici m'am ferit de nici un fel de apucături de corteșire”. Apoi cinstite d-le „Observator” din epistolele de mai jos vei vedea cine și cum a corteșit.

Etă-le:

Monștor în 9/XI. Iubite d-le Tomici! A venit dela banca ungurească din Fagat cassierul Boncs (fratele d-lui Boncs din Arad), a strins pe toți datorașii el și un „üggyéi bojtár” din Lugoj și le-a spus: ce să alegeți voi pe Tomici, care e ungur; alegeți pe Dobrin, acesta e român bun; după aceea i-a amenințat, ca să grijașcă, că în 10, 12 și 15 e terminul să aducă ratele la banca — și așa partea cea mai mare a alegătorilor a mers acasă. Al D-Tale etc.”

b.) „Stimate d-le Tomici! Vă vestesc întâmplările din comuna Jersnic. Aici a fost trimis șumari de-alui Mocsanyi cu săgădașuri, ca oamenii numai decât să țină cu Dr Dobrin, — au umbliat din casă n caeă. Al D-Voaștră devotat etc.”

c.) „Stimate d-le Tomici! În comuna Cladova au fost 2 scriitorii de a lui Dobrin și așa au condus jumătate din comună pe partea lui. Cu toată stima etc.”

d.) „Aici au fost două candidați de avocat trimiși de dl Dobrin, cari au stat de dimineață până seara în Răchita. Pe lângă toate că s'a presionat, numai 14 voturi a câștigat. Cu stimă etc.”

e.) „În comuna noastră Lăpușnic dol gornici și un ișpan de al lui Mocsanyi au venit să corteșească, au chemat oamenii la bir, dar nu i-a putut abate și astfel toate voturile s'au dat pentru D-Ta. Să trăiești la mulți ani! Cu stimă etc.”

f.) „Aici (adeck în Leucusști) a fost unul din Lugoj trimis de Dobrin mai întâi a chemat pe chinezul la sine și i-a spus, că e scriitor la dl fisogăbiru și e trimis de El și are să vină și dl fisogăbiru. Chinezu spunându-l cu mirare că chiar eri a fost în Balaș, știe, că dl fisogăbiru nici nu e acasă și zace greu bolnav în Budapesta — l-a lăsat pe chinezul și s'a dus la bir unde s'a recomandat de redactor dela „Drapelul”. La noi la biserică s'a recomandat de iurist. Eu însă cred, că va fi vre-un maestru; poate vre'un domn cojocar. Dealmintrelea ispravă n'a făcut. Tu ai 57 voturi, Dobrin numa 5. Te sărută al Tău etc.”

g.) „Redmănești în 9 Noembrie. Aici au fost gornicii lui Mocsanyi și cu dascălul din Ohaba Serbească, care de mult ar fi trebuit să fie suspendat, pentru criminalitățile săvârșite despre care are și Veneratul Conștor cunoștiință și au corteșit cu toate puterile pentru Dobrin. Și eu și părintele Miloș ne am scandalizat de atăta nerușinare. Cu toate aceste multe voturi n'a putut strlege. Al D-Tale etc.”

h.) În Batta (sediul direcțional al Mocsoneyistilor).

„Stimate D-le! A-ți primit 112 voturi. Cu Dobrin au votat numai 8 înș, slugi de al lui Mocsanyi. Ia tot decursul algeriei a fost secretarul direcțional Radnyáncz în biserică și în fața comisiunii a amenințat pe fiecare alegător, că: „ce? cu Tomici votezi — nu cu Dobrin? Lasă că în pădurea noastră nu te mai bag! Tu, nici pământ dela noi nu mai capeți. Te da să-ți deo-

Tomici! — pământ”. Așa aud că pe un șerman batan, care era în slujbă la Mocsanyi — l-a și demis momentan, pentru-că a votat pentru D-ta. Cu stimă Al D-Tale etc.”

Voinici străzământer-protopop și director al băncei din Lipova, care bine ar face de și-ar lua la inimă zicala neamului, că „wer im glashaus wohnt — der werle mit Steinen nicht herum” (cine șede în casă de sticlă să nu prea arunce cu petri), încă de Marți în 4 Noembrie a cutreerat comunele de-alungul Mureșului ca să corteșească cu tot felul de mijloace și ca protopop și ca director de banca pentru alegerea frășine-sau și a lui Dobrin.

Cred că așa de scurt la memorie nu va fi dl, ca să nu-și aducă aminte de cele zise cătră antistia comunală în marginea comunei Teta, apoi de cele întâmplate în comuna Vereșmort și de porunca dată părintelui din Batta!

Apoi ce zici die „Observator” din tufa, că fost-am eu acela, care „n'am cruțat nimic și nu m'am ferit de nici un fel de — apucături de corteșire”??

Zici mai departe, die „Observator”: că voină eu să-mi câștig unele titluri onorifice, m'am pus pe câștigarea de mandate de deputat sinodal și congresual și așa am fost de cătră partid candidat în Birchiș.

Apoi cinstite d-le „Observator”! În articolul d-tale vorbești de „biserică noastră”; dar atunci, dacă n'ai fost orb și putut să vezi; și dacă n'ai fost surd și putut să auzi! Ai de arădud am fost membru la sinodul eparhial din Carașsebeș; în în mână protocoloalele sinodale și vei vedea, c'am fost referent sinodal — așa zicând — permanent la diferite comisuni, și chiar d-nii Mocsoneyști ca membri ai acelor comisuni, și vor putea da deslușiri, că n'am umbliat după titluri onorifice — ci-am muncit după puința cu toată conștiințioșitatea pentru biserică noastră. Și cred, că dacă vei cei și protocolul sinodal al eparchiei Aradului va constata — velle, wolle, — că și aici nu mai spre binele credincioșilor noștri și a alegătorilor mei am muncit.

Acum după cele espuse și documentate, pun întrebare cătră ori-care om de bine și de omenie, că la ce scop a dorit „Observatorul” din tufa să ajungă prin publicarea articolului său??

Cinstite „Observatorul”! Ai intenționat să seduci „Tribuna” din Sibiu și pe cetăteni acesteia. Ai intenționat să aprinzi și mai tare focul discordiei între frații de — același sânge. Și la toate aceste să ajungi puin minelună și calomniată.

Apoi pe un astfel de om, eu, cel-ce umbli după „câștigarea de titluri onorifice”, l declar: de un minciinos și calomniator ordinar.

În fine încă o vorbă cătră D-voastră d-lor și fraților dela Tribuna.

În momente mai liniștite, când priviți și judecați situația neamului nostru din patrie, — nu vi-se îndoișează și întriatău inimă? Și nu vă gândiți la trecutul D-voastră? Trașei-vă — cum zice neamul — socoteală între „Einst” și „Jetzt”. Gândiți-vă la mele de mândrie și fală națională — din Sibiu, cari dacă și n'au avut la moment politica rezultat practic și pipăibil, — dar un rezultat etic — moral, tot a avut: „Inlăfarea și întărirea națională”. Aceasta nu o poți contesta nici adversarii noștri fie ei „întrași sau fie ei „extra-muros”.

Îmi reamintesc ultima adunare, la care și chemat pe toți alegătorii români și la care am participat și noi, gregarii bănești în butul „manifestului” publicat de dl Mocsanyi cătră „norodul” din Banat și în butul dorgatorului ce fiecare participat l-am primit în „patria noastră liberă” dela șpanul de pe atunci. Moartea numai ne putea șterge din inimile noastre mândria și înlăfarea sufltească cu care am eșit de „Gesellschafts Haus” cântând cu ochii plini de lacrimi, cu mic cu mare: „Deșteaptă-te Române”.

Apoi de atunci încoace, — dacă voi păcătui frații noștri, luați duh și vă întăriți din Evangelia mântuitorului nostru Is. Că (Matei c. 18, v. 12, 13, 15, 16 și 17) lucrăți cum ne-a învățat el ca fiul lui Dumnezeu; pentru-că bine știți că:

„Unde-i unul nu-ți putere
La nevoi și la durere,
Unde-s doi puterea crește
Și dușmanul nu sporește”.

Teta, 10 Decembrie n. 1902.

Virgil Thomai

Răspunsul la Mesagiul.

Iată proiectul de răspuns la Mesagiul Tronului, care a fost citit în ședința de Sămbătă a camerei de dl raportor Em. Porumbaru:

Sire,

Adunarea deputaților, recunoscătoare pentru cuvintele călduroase cu care Majestatea Voastră a binevoit a saluta deschiderea celei de a doua sesiune ordinare a corpurilor legiuitoare își face o datorie de a depune și de astă-dată la picioarele Tronului expresiunea sentimentelor sale nestrămutate de respectuoasă iubire și de profund devotament.

Sire,

Deosebita solemnitate cu care Majestatea Voastră împreună cu Țeara întreagă a seriat astă primăvară, de un pătrar de secol a războiului Independenței este o dovadă vie că recunoștința și venerațiunea poporului român pentru eroii luptelor glorioase din 1877 cresc tot mai mult cu cât ne depărtăm, în cursul timpului, de data acestui mare eveniment istoric. Fetele patriei vor păstra cu sfințenie amintirea zilelor memorabile în care Majestatea Voastră cu credință în geniul României și în virtuțile strămoșești ale acestui popor, V-ați pus în capul bravei noastre oștiri și ați ridicat la înălțimi necunoscute fală neamului nostru. Națiunea română nu va uita niciodată că prin victoriile câștigate pe câmpul de bătălie și cu prețul zilelor Voastre, atât de scumpe ei, ați făcut neatarnarea Statului român, realizând astfel ultima dorință a Adunărilor ad hoc și așezând pe temelii de bronz viitorul Regat al României.

Permiteți, dar, Sire, Adunării deputaților, expresiunea fidelă a sentimentelor națiunii întregi, ca celebrând amintirea acestor fapte mărețe, ca și au aruncat o strălucire atât de viue asupra Domniei Majestății Voastre și cari au înălțat Statul român la pozițiunea și rangul pe cari le ocupă astăzi în concertul Statelor europene să asigure Majestatea Voastră de recunoștința, devotamentul și iubirea de cari Țeara este însuflețită pentru Suveranul ei.

Sire,

Calătoria Majestății Voastre în Bulgaria și primirea călduroasă ce I-s'a făcut din partea Principelui și a poporului bulgar au dat serbărele evenimentelor de acum 25 de ani o semnificare deosebită. Adunarea deputaților a văzut, cu o vie mulțumire, manifestarea sentimentelor de recunoștință

pentru România, constatate de Majestatea Voastră cu privilegiul acestei călătorii, și ea este încredințată că aceste sentimente vor întări relațiunile prietenești cari trebuie să domnească între ambele popoare. Astfel întrevăderea dela Rusciuk și Plevna, pe locul chiar unde armatele aliate ruso-române, sub comanda supremă a Majestății Voastre au decis soarta războiului și au creat Principatulul vecin o situațiune mai bună, poate fi considerată, cu drept cuvânt, ca o continuare a bunelor legături de vecinătate dintre cele două țări.

Adunarea deputaților, Sire, ține a vă încredința că, pretutinden unde Majestatea Voastră a pus piciorul în cursul acestei călătorii, națiunea română s'a simțit cu inima și cu gândul alături de Majestatea Voastră.

Sire,

Națiunea românească a primi cu fericire înalta asigurare ce I-se dă prin mesagiul Regal că raporturile noastre cu toate Statele sunt din cele mai bune. Ea este încredințată împreună cu Majestatea Voastră, că acest rezultat se datorește unei politici înțelepte și compăzite, prin care, aprând interele noastre naționale fără a jigni marele interese europene, au știut să ne atragem aprobarea și încrederea tuturor.

Sire,

Adunarea deputaților este pătrunsă de bine-facerea politicii de economii inaugurată de guvernul Majestății Voastre. Prin o evaluare rațională și prevăzătoare a veniturilor Statului, dar mai ales prin reducerea cheltuielilor și fixarea lor în raport cu nevoile reale ale serviciilor publice și cu puterile contribuive ale țării, am ajuns că bugetele noastre se soldează cu excedente însemnate, iar Statul a putut plăti cu anticipațiune imprumutul provizoriu de 17 milioane, a cărui scadență expiră la 15 Iunie viitor.

Această operă însemnată a însănătoșirii financelor noastre, care trebuie dusă mai departe, va consolida, în mod definitiv, creditul public și va reda tuturor încrederea în viabilitatea și puterea de dezvoltare a Statului Român.

Credincioasă angajamentului luat la începutul acestei legislaturi, și pătrunsă de eficacitatea politicii financiare adoptată de guvernul Majestății Voastre, Adunarea deputaților este ferm hotărâtă a stărui în sistemul cu care a fost alcătuit primul buget votat în primăvara anului 1901 și a da guvernului, în această direcțiune, tot sprințul de care are nevoie pentru îndeplinirea completă a misiunii sale.

Ea va studia, cu cea mai mare atențiune, modificările ce guvernul își propune a introduce în legea comptabilității publice, în scop de a asigura în viitor menținerea echilibrului bugetar și de a da excedentelor bugetare o înțeleaptă și utilă întrebuințarea.

Același cald interes îl va arăta Adunarea deputaților și proiectelor de lege anunțate de dl ministru de finace cu privire la modificarea sistemului actual al acciselor comunale și la dezvoltarea instituțiunii Bancilor populare, cari amândouă sunt de o netăgăduită importanță pentru economia națională.

Adunarea deputaților se va ocupa asemenea cu o viuă sollicitudine de toate măsurile ce guvernul Majestății Voastre va găsi cu cale să ne propună pentru desăvârșirea lucrărilor întreprinse la portul Constanța și pentru asigurarea dezvoltării viitoare a comerțului nostru maritim.

Sire,

Întărirea și dezvoltarea continuă a armatei constituie preocuparea noastră de toate zilele, și interesul ce adunarea deputaților a pus înaintea acestei instituțiuni și s'a desmințit în nici o împrejurare. De aceea am luat cunoștință, cu cea mai adâncă satisfacțiune, de constatarea Majestății Voastre, Șeful suprem al armatei, că cu toți conducătorii și ostașii, depun o deosebită străduință pentru a realiza progrese serioase. Adunarea deputaților este în același timp fericită de a afla că direcțiunea ce se urmărește în propunerea și realizarea diferitelor reforme militare are de scop a face să pătrundă în armată convingerea că ea este nu numai apărătoarea ființei Statului, ci și o puternică instituțiune de cultură a poporului. Această convingere va mări, de sigur, în spiritul armatei noastre, conștiința valorii și a menirii sale în Stat.

Sire,

Adunarea deputaților va acorda guvernului Majestății Voastre tot sprințul necesar pentru îndeplinirea grelelor sale îndatoriri, animată de dorința ce are ca sesiunea care se deschide să fie cât mai rodnică în îmbunătățiri utile și încălzită de cele mai adânci sentimente de iubire pentru țeară și pentru dinastie.

Să trăiți, Sire!

Să trăiească Majestatea Sa Regina!

Să trăiească Altețele Lor Regale Principele Moștenitor și Prințesa Maria, împreună cu Augustii Lor copii!

Raportor Em. Porumbaru.

† Dr. IOAN RAȚIU.

Cu prilejul morții lui Dr. I. Rațiu, șe știe, că atât Camera României, cât și Senatul, a hotărât unanim să trimită adresă de condolență familiei ilustrului decedat.

Iată telegrama trimisă d-nei Emilia Rațiu în numele Senatului:

București, 8 Dec. n.

Senatul aflând de încetarea din viață a ilustrului vostru soț, mult regretatul Dr. Rațiu, m'a autorizat de-a vă transmite în numele său condolențele sale pentru dureroasa pierdere ce ați încercat. Implinindu-mi, doamnă, aceasta tristă datorie, vă rog totodată să primiți simțămintele mele de adânci regrete.

Președintele senatului:

P. S. Aureliian.

Cuvântarea dlui G. Pop de Băsești.

Iată vorbirea pe care a rostit-o Duminecă, la înmormântarea lui Dr. I. Rațiu, badea George Pop de Băsești, cel mai vechiu și mai credincios soț de luptă al lui Rațiu:

Jalnică adunare!

Adânc mișcat de durere viu și eu, ca soț de luptă, de muncă și de suferințe, în numele meu și al conșoților, să mă adresez către marele decedat, presidential nostru, soț credincios de luptă, muncă și suferință, aducându-i prinoul de recunoștință și mulțumire a națiunii și al nostru pentru dragostea frățască, înțeleaptă conducere, jertfire și muncă desinteresată eu care în viața sa întreagă a servit cauza națională română.

Jalnică adunare!

Faptele și meritele marelui defunct au trecut în domeniul istoriei — istoria, este care le va transmite posterității. Eu eu aceasta ocaziune mă restrâng a constata, că marele defunct și-a jertfit, ca nimeni altul dintre noi, toată viața cauzei naționale române de la anul 1848, anul eliberării popoarelor din sclăvia trecutului, astfel, că de atunci și până azi, nu s'a făcut în interesul cauzei naționale un singur act și pas, la care fericitul decedat să nu fi luat parte desinteresată și decizătoare. În înțelesul strict al cuvântului el a jertfit „tețul pentru națiune“.

Marele decedat cu mândrie și eroism antic roman, a apărat cauza națională în

Poesii populare

de
M. Eminescu.
(Urmare).

65.

Oh leliță din cel sat
Ce ai cerut și nu ți am dat?
Cerut-ai faguri de miere
Eu ți-am dat buzele mele,
Și ai cerut o floare
Eu ți-am dat gurița mea
Și tu 'n loc de mulțumire
Măi badițe trandafire.

66.

Crezi tu măndro, crezi o ba
Că eu măndro te-oi lăsa,
Măne de cu dimineață
Nici nu m'oi spăla pe față
Numai cu lacrimi de jale
Când voi fi pe cale.

67.

Lelișoară lele dragă
Dă mi guriță, gură fragă,
Că nici cerul n'a crăpa,
Nici cocoșii n'or cânta
Pentru că te-oi săruta.
Că zo, tu de nu mi da,
Eu măndruțo te-oi lăsa,
Te-oi lăsa cu Dumnezeu
Ș'oi pleca cu dorul meu.

68.

Dor mi-e mie Doamne dor
De-a măicuții slăvor,
Dor mi-e mie de surori
Și de frații iubitori,
Dar mai dor mi-e de drăguță,
De drăguța cea albușă.

69.

Și tu Doamne de-ai umbra
Lumea de ai încungiu
Nu-s ca flăcările crunte
Care dorul te pătrunde
Dar nici dorul de surori
Nici cel dor de frațiori
Nu-i ca dorul de măicuță
Și ca dorul de drăguță.

70.

Multe stele sunt pe cer,
Eu de dorul măndri pier,
Măndră-i luna când răsare
Eu mă trist de dorul mare.
Mult întreb de ceea stea
Mai vede te-oi măndra mea?
Că de când, măndruță dragă,
Mă luat prin lumea largă,
Nici soarele nu se stinge
Șfietul meu tot îmi plânge,
Nici luna nu răsare
Până nu suspin cu jale,
Nici zorii că nu răsar
Până nu suspin de dor.
Maică măicuțița mea,
Ori ce zice ceea stea
Ved că nu mă voi opri

Până nu te-oi întâlni
Și nu măndră nu voi sta
Până nu te-oi săruta.

71.

Ploaie, Doamne-o ploaie mare
Mult mi-s zilele amare,
Ploaie, Doamne dintre nori,
Mult mai vârs la lacrimiori,
Că eu dintr'aceea seară
Ce-am pășit în altă țară
Cu jale și cu suspine
Mă pierdii prin țări străine.
De-atunci Doamne nu mi timnește
Nu-mi timnește nici o veste
Nici o veste cum trăiește:
Mai trăiește, înflorește?
Știu că ea se vestejește:
Măndruțița măndrelor,
Drăguța drăguțelor,
Albă îngerea mea,
Lelea lelișoara mea,
Mult m'apasă jalea ta.
Da eu mi ți-oi da de veste
Până holdele vor crește.
Știe dragul Dumnezeu
Că eu mor de dragul tău.

72.

Frunză verde rosmalin
Ajonsu-m'or dor prin sin,
Dorul mare se oprește
Și măndruța mă inbește
Și pe sinul ei de flori
Varsă șir de lacrimiori
Și mă n'deamnă a mă duce
Să-i sărut gurița dulce.

73.

Ș'asa-mi viire ca să sbor
Ca să spun măndri de dor
Și să-i spun să mă jalească,
Nu jalească, pătimească
Că îi fața îngerească.
Că și eu sunt jelitor
Și de lacrimi vărsător
Dup'a măndri ochișori
Și-oi ruga pe Dumnezeu
Să mă ducă 'n brațul tău.

74.

Nu știu lele ce-a picat
Că de când ne am împecat
Pare-mi că te-am zăuțat.
Nu știu ești tu mănioasă,
Nu ești însă nici voloasă,
Că de când mi te levi
Boala crudet dragostii
Nu știu, măndră, ce-ai gândit
Doamne tare-ai bătrănit.

75.

Lelișoară, draga mea
Tu-ai călcat inimă rea,
Da să știu eu lele scumpă
N'ar fi floare iubitoare
Că eu aș umbra să sbor
Dela nor la nor
Și m'aș ridica
Tot de-asupra ta
Până acolo în stele
Hal și până la tine lele
Eu cu tine aș trăi
Cu tine m'aș și iubi.

fața dușmanilor politici și a purtat consecvențele cu rezignatie și demnitate bărbătească.

Și acum, venerabile și scumpele președinte al nostru, primește adâncă noastră mulțămire pentru dragostea frățească, de care în toată viața și cu toată ocaziunea ne-ai făcut părtași.

Primește recunoștința și mulțumirea națiunii și a noastră, pentru jertfa deosebită, cu care ai servit sfânta cauză a națiunii române și omagiile noastre ale conștilor de luptă și suferință pentru conducerea înțeleaptă.

Noi din partea noastră în fața scriului tău, te asigurăm și punem vot sacru înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, că steagul falnic, sub care ai luptat și pe care l-ai purtat cu demnitate în numele libertății, frațietății și egalității și pe care curat și nepătat îl primim de la tine, cât ne va da bunul Dumnezeu viața, pe urmele tale și după exemplul tău vom lupta mai departe. Îi vom ține sus, îl vom păstra nepătat, și așa îl vom transpune urmașilor noștri, fiilor credincioși ai neamului.

În convingerea, că păcatele străbunilor noștri, comise prin abuz de putere, s-au espial prin suferințele noastre seculare, sperăm că, urmând calea indicată de înaintașii noștri și de tine lucrând și luptând, providența divină ne va ajuta a duce la izbândă sfânta și dreapta noastră cauză. Dormi și odihnește-te în pace, și spiritul tău, planând asupra noastră, vecinică să fie memoria ta!

Vorbirea studentului univ. Meruț.

Jalnică adunare!

Tristi ascultători!

Ca un vifor pornit din senin, ca un uragan, care culcă la pământ cutropitor ce-ți stă în cale s'a năpusit neingăduitoarea moarte spre ale noastre plaiuri. Și năprasnică cum tăia vâzduhul s'a isbit de un falnic stejar, care zece de ani de-arindul a dat pept cu grele vremi, care o jum. de veac a răbit cu negre vijelii, cari aveau de țintă a curma la pământ, a frânge plăpânda viață, ce se adăpostea sub ramurile. Îi extinse, sub falnică-ți coroană. Și l-au clătit prin aceste vijelii, și printre ramurile vâjoase nu odată vuet au produs, curma însă nu l-au putut, și el măestos a rămas, gata de nouă lupte, fală a plaiurilor române.

A trebuit însă să vină moartea, cel mai îngrozitor dintre uragane, pentru ca

să-ți curme și acum eată-ți căzut, acum e prăbușit și doborârea lui dureros geamăt răsună din munți și din văi, din toate colțurile încălzite de suflarea românească.

Spun scrutătorii tainelor universului, că în vâslul îndepărtat, între miș, apar unii aștrii, cari calea o arată celor ce străbat munții de valuri pe întinsele oceane, cari pași îndreaptă celor-ce traversează imensele pustii, dar' că dela o vreme slăbesc și aceștia și se prăbușesc cât de târziu în oceanul vecinicii abea lăsând pe urma lor o dungă luminoasă de scurtă durată. Dacă așa e în univers, atunci un analog cas e aceasta, când de pe orizontul neamului român dispăre un astru, care decenii de-arindul a îndreptat spre țintă pașii unui popor, căruia dat i-a fost, în oceanul vieții să străbată colos de valuri.

Și mai spun învățații popoarelor, că pământul, acest vecinic neîndestulit despot al omenimei, e o scenă, pe care omul apare, își joacă rolul și dispăre. Dacă într'adevăr așa este, atunci de pe scena luptei pentru existență a poporului român a dispărut un prețios luptător, un vrednic stejar. A depinge ori baremi a schița rolul, ce l-a avut acest bărbat pe scena de luptă a poporului român, nu mă simt chemat nici aș putea după cuviință.

Dar' în fața acestui trist tablou când națiunea jelește, cade-se să luăm și noi partea de doliu.

Ne achitam deci de o sfântă datorință, împlinim o onorifică misiune atunci, când atât din propriu îndemn, cât și cu deosebire, din încrederea și în numele tinerimii univ. rom. din Cluj, depunem tributul de omagiu și recunoștință, cât și expresia durerii noastre la mormântul, ce cu o clipă mai târziu are să închidă în tainicul său sin un astru căzut de pe orisonul neamului românesc, un brav luptător de pe scena luptei noastre pentru existență.

Și aducem acest modest tribut, dela Golgotha-rom., unde acest vrednic luptător împreună cu nefructuozii săi soți și cu dinșii un popor întreg, împins a fost spre dealul Calvariei.

Îți zicem deci de adio: înaintează suflete nobile spre înălțimea, ce ți-ai deschis prin faptele tale pășește și fii încredințat, că tinerimea rom. gata de luptă va cultiva neștirbite idealurile ce ne-ai lăsat moștenire și pentru cari o viață ai trăit.

Odihnește-te în pace.

Îți vom păstra memoria.

Dar muma-sa, totdeauna arătându-se supărată, îi zicea: „Solomoane, Solomoane, tu mă batjocorești! Au nu vezi că în bătrână acuma și trecută peste prostiile mărișului?!” Et, dar Solomon, tot minte și ochi... a cam băgat el de seamă și a cam văzut ceva, cam pe departe... și în creeri a țesut pentru muma-sa păngeniș... așa, că de-ar fi avut ea de trei ori mai mulți ochi decât musca, n'ar fi putut scăpa ne prinsă... A chemat adecă Solomon pe argatul muma-sa într'o sară și i-a zis: „Măi voinice! La dimineață, când vei duce mamei mele, împărătesei apă pentru spălare și când îi vei turna apă în pumnul, tu te fă ca din gresală, a o călca pe picior, să vezi ce va face și ce va zice?” — „Doamne” — a zis argatul — „cum să îndrăznesc eu așa ceva cu împărăteasa, mama d-tale, argat fiind și dintre cei mai de rind oameni?!”

— „Ești om frumos și îți plăcut înaintea mamei mele, deci vr'un riu, știi, nu-ți va face. Încearcă numai, nu șovăi nimic, ci fă cum ți-am spus, apoi ai să-mi spui ce și cum...” Fiind-că porunca împărătească-i mare, de voie de nevoie argatul trebuia să se supună poruncii lui Solomon și în dimineața următoare, cam cu frica'n oase, când turnă apă în pumnul mamei lui Solomon, ca să-și spele fața, o călca pe un picior; aceasta, îndreptându-se, mânioasă îl ștearsă cu palma peste obraz și îl goni afară.

Întâlnind Solomon pe argat, îl întrebă: dacă a făcut ori nu după-cum i-s'a poruncit și ce a zis muma-sa?

— „Da, am făcut după cum mi-ai po-

Congresul Național-Bisericesc.

Diecesa Aradului.

Deputații preoțesti.

1. Arad Vasilie Beleş;
2. Păncota C. Gurban;
3. Halmagiu I. Groza, jun.;
4. Chișineu Dr. I. Trăilescu;
5. Târnăveni Dr. T. Puticiu;
6. Chișeteu Aug. Hamsea;
7. Lipova Aug. Hamsea;
8. Oradea-Mare Vasilie Mangra;
9. Peșteș I. I. Papp;
10. Tinca N. Roxin.

Deputații mireni.

1. Arad Aurel Petrovițiu;
2. Radna Dr. I. Suci;
3. Șiria Russu Șirianu;
4. Boroș-Ineu G. Feier;
5. Buteni V. Goldiș;
6. Iosășel P. Truța;
7. Chișineu M. Veliciu;
8. Giula Dr. N. Oncu;
9. B.-Comloș Dr. N. Opreanu;
10. Timișoara P. Rotariu;
11. Beliș I. Gal;
12. Vinga V. Babeș;
13. Lipova Zeno Mocsonyi;
14. Birchiș Virgil Tomici;
15. Oradea-Mare N. Zegre;
16. Beliș Dr. G. Popa;
17. Peșteș I. Papp;
18. Beiș G. Lazar;
19. Vășcău Dr. G. Cosma;
20. Tinca Dr. A. Lazar.

Diecesa Caransebeșului.

1. In cercul I. Caransebeș: Prea Cuvioșia Sa Domnul archimandrit și vicar episcopesc Filaret Musta.
2. In cercul II. Lugoj: Dr. George Popoviciu, protopresbiter în Lugoj.
3. In cercul III. Făget: Sebastian Olariu, protopresbiter în Făget.
4. In cercul IV. Jibel: Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș.
5. In cercul V. Ciocova: Ioan Pinciu, protopresbiter în Ciocova.
6. In cercul VI. Vêrșet: Dr. Ioșif Traian Badescu, secretariu consistorial în Caransebeș.
7. In cercul VII. Petrovaselo: Trifon Miclea, protopresbiter în Satul-nou.
8. In cercul VIII. Iam: Filip Adam, protopresbiter în Iam.
9. In cercul IX. Oravița: Andreiu Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș.
10. In cercul X. Mehadia: Mihail Popoviciu, protopresbiter în Orșova.

Ear' deputați mirenești s'au al:s:

1. In cercul I. Valeabouului: Dr. Petru Cornean, avocat în Oravița-montană.
2. In cercul II. Lugoj: Dr. Alecsandru de Mocsonyi, proprietar mare în Birchiș.
3. In cercul III. Făget: Titu Hațieg, avocat în Lugoj.
4. In cercul IV. Buziaș: George Serb, deputat distal.
5. In cercul V. Ghilad: Traian Barzu, asesor consistorial în Caransebeș.
6. In cercul VI. Vêrșet: Ioan M. Roșiu, avocat în Vêrșet.
7. In cercul VI. Iam: Petru Corcan, protopretor în Iam.
8. In cercul VIII. Sasca-montană: Dr. Iuliu Tamășel, avocat în Sasca-montană.
9. In cercul IX. Oravița-montană: Ilie Trăilă, avocat în Oravița-montană.
10. In cercul X. Bocșa-montană: Ioan Budințian, avocat în Bocșa-montană.
11. In cercul XI. Caransebeș: Constantin Burdea, primar în Caransebeș.
12. In cercul XII. Ohababistra: Dr. Constantin Popasu, medic în Caransebeș.
13. In cercul XIII. Teregova: Patriciu Drăgălina, profesor dirigent la institutul pedagogic din Caransebeș.
14. In cercul XIV. Domașina: Ilie Gurescu, președinte al Comunității de avere din Caransebeș.
15. In cercul XV. Mehadia: Dr. Ioan Popoviciu, avocat în Orșova.
16. In cercul XVI. Prigor: Dr. Ioan Sêrbu, candidat de profesor în Rudaria.
17. In cercul XVII. Bozoviciu: Dr. Iuliu Novac, avocat în Bozoviciu.
18. In cercul XVIII. Biserica-albă: Dr. Aureliu Novac, avocat în Biserica-albă.
19. In cercul XIX. Alibunariu: Dr. George Miclea, avocat în Alibunariu.
20. In cercul XX. Satul-nou: Petru Tisu, avocat în Panciova.

Constituirea noului consiliu comunal al Bucureștilor.

Membrii noului consiliu comunal al capitalei s'au întrunit luni dimineața pentru a se constitui.

Sedința consiliului s'a deschis la orele 11 fără 10.

A prezidat dl I. Procopie Dumitrescu, fostul primar.

S'a procedat la facerea apelului nominal.

Erau de față d-nii: C. Costescu-Comanșanu, Al. Constantinescu, C. Cristescu, Em. Culegă, Ep. Ciocanelli, Al. Chirțescu,

— „Solomoane, fiul meu, dar tu ești?!”

— „Ea, maica mea, eu l'asa-i, că ți-am spus că ar fi mai bine și mai cu cinste dacă te-ai mărita? că-i știam și știu cât e de slabă firea femeiească... Dar tu ce-mi ziceai mareu?!”

— „La asta, Solomoane, fiul meu, nu m'am așteptat, că chiar în chipul acesta să-mi arăți slăbiciunea femeiească!”

N'ai avea stare nici alinare, Solomoane, fiul meu, până când nu vei putea da glasuri (tonuri) din lemn uscat?!”

Din miutul acela pe Solomon nu la mai prins stare și alinare, ci luându-și cu sine bani și merinde, încăleacă pe cal a luat lumea în cap și atâta și-a spart capul și și a frământat mintea, până când a făcut cetera (vioara), cu care apoi întorcând la curtea împărătească, într'o noapte a așezat-o lângă pragul ușei chiliei mamei sale și pe ceteră așeză arcul, care avea la un capăt: înșipt un cârligăș de fer.

Când dimineața muma-sa eși din chilie, rochia i-se scătă în cârlig-șul arcului și pășind trase cu rochia arcul pe strune și acelea detersă glas. La auzul acestora, ea privi îndărătul și văzând cetera, năduindu-se... voioasă strigă: „A venit Solomon al meu!” Dar Solomon ca'n palmă! căci după-ce a făcut cetera și a dat prilej și mamei sale să audă glas de lemn uscat ea dus ear, luând lumea în cap.

(Va urma).

Leligoarăș să nu mori
Tucunți albit ochisorii!

76.

Mult mă 'ntrebă inima
Doru-mă e de cineva?
Foaie verde de scumpie
Cum naiba dor să nu-mă fie,
Când și muntele că-i munte
Și încă are doruri multe
Cu luna și cu ceafa
Cu earba și cu frunza
Și cu mierla săraca.

(Va urma).

Solomon.

— Legendă. —

I.

„Cetera (vioara) a făcut-o (inventat o)
Solomon”.

Împăratul Solomon, ca om cuminte ce era, văzând pe muma-sa încă tină și frumoasă la față (că vîrsta n'o ceareă nime, când fața-i linsă — prelină) și coala sprintenă și aboreață; și mai cu seamă văzându-o mereu și ziua și de-ace-seară stînd când la oglindă, când la fereastă, de unde asculta curtenile oficierilor mari și ale ministrilor — temându-se nu cumva la curtea împărătească să se întempele cu ea vre o nelintemplată... i-a tot zis:

„Mamă! Eu cred că arfi mai bine și mai cu cinste, dacă te-ai mărita”.

I. Cesiurescu, I. Procopie Dumitrescu, D. I. Dobrescu, Maria Dumitrescu, H. Fundateanu, D. M. Ionescu, V. G. Morpur, Th. Niculescu, G. Onescu, Em. Porumbacu, Dim. Protopopescu, Al. Petrovici, C. F. Robescu, Dr. Radovici, Dr. Raitzoiu, Dr. G. Stoicescu, capitan; C. Siatineanu, M. M. Sipsom, Anton Vanic, Virgiliu Voreas si Dancu Velcescu.

Sunt absenti: d-nii I. G. Bibicescu, Const. I. Bratianu, Al. Djuvara si I. G. Saita. Consilieri prezenti 27.

Di I. Procopie Dumitrescu arata d-ilor consilieri ca mai intai trebuie sa procedeze la validarea celor alesi. Cele două colegii trebuie sa se valideze reciproc.

Ședința se suspendă.

La redeschidere, după 15 minute.

Di I. Procopie Dumitrescu. Dați-mi voie să vă comunic rezultatul. Verificarea s'a făcut fără incident. Prin urmare consiliul e constituit. Acum trebuie să procedăm la depunerea jurământului. Din partea d-lui ministru de interne e aci prezent di secretar general Nicolaescu.

Se procede la depunerea jurământului, în prezență di secretar general al ministrului de interne.

Di I. Procopie Dumitrescu dă citire formulei jurământului, se face apelul nominal.

Iau parte la vot 27 d-ni consilieri.

Se procedează la despoierea scrutinului și rezultatul votului e următorul:

Table with 2 columns: Votați, Buletine albe. Values: 27, 1.

Di C. F. Robescu a intrunit unanimitatea voturilor exprimate.

Di Procopie Dumitrescu comunică că di Robescu a votat alb. (Aplause).

Di C. F. Robescu mulțumește consiliului pentru alegerea sa ca primar.

Dați mi voce, zice d-sa, să vă mulțumesc din inimă pentru onoarea ce mi faceți, alegându-mă de primar al Capitalei. Votul d-voastră e o nouă consacrare a sufragiilor cetățenilor cari la 5 și 10 Noemvrie au aștat și au întărit prin mii de sufragii credința lor în principiile liberale, în partidul național liberal, care a realizat atâtea fapte mari sub conducerea venerabilului său șef, di Dim. Sturdza. (Isbucnesc aplause vii și strigate de „Traiască di Dim. Sturdza“).

Soldat devotat al partidului național liberal, am căutat să menșin și să sporesc simpatiile cetățenilor pentru acest partid, simpatii cari constituiesc cea mai bună părghie pentru cel care vorește să lucreze și să se devoteze binelui public.

Ca și întrecut, voia căuta și în viitor să ridică cât mai sus iubirea cetățenilor pentru partidul național liberal. Ca și în trecut voiu lucra și în viitor numai pentru prosperarea și fericirea capitalei.

Ca membru în partidul liberal și ca consilier comunal să-mi dați voie să mulțumesc d-lui I. Procopie Dumitrescu, care n'a pregetat să-și pună munca pentru conducerea afacerilor primăriei, pe cari le-a primit într'o situație foarte rea. (Vii applause).

Di Procopie Dumitrescu, după-cum bine observă di consilier Dim. Protopopescu, a dat dovadă de abnegație care ne poate servi de exemplu tuturor ca nișii să lucrăm pentru ridicarea și prosperitatea Capitalei. (Aplause).

Rog acum pe d-nii consilieri, încheie di Robescu, ca conform art. 10 din legea comunală, să procedă la alegerea primului ajutor.

În timpul acesta vine și di consilier Al. Djuvara și depune și d-sa jurământul. Ședința se suspendă.

La redeschidere se procede la alegerea primului ajutor.

Iau parte la vot 28 d-ni consilieri.

La despoierea scrutinului se găsește un buletin alb.

Din 27 voturi exprimate au intrunit d-nii: I. Cesiurescu 16 voturi; I. Saita, 6 voturi; Al. Petrovici, 5 voturi.

Di I. Cesiurescu e proclamat prim-ajutor.

Di Cesiurescu mulțumește consilierilor și zice că programul d-sale va fi: Muncă blândă, șgeră și ciustită.

Di Al. Djuvara, care n'a fost present la început, declară că se asociază din inimă la votul consiliului pentru alegerea primarului.

Di C. F. Robescu roagă consiliul comunal să delege pe di D. M. Ionescu la oficiul de stare civilă.

Di D. M. Ionescu mulțumește d-lui primar și d-ilor consilieri pentru reînnoirea delegațiunii sale.

Consiliul comunal dă autorizare d-lui primar Robescu să intervină la ministerul de interne pentru a aproba alegerea celui de al doilea ajutor de primar.

Pentru îndeplinirea formalității luării actelor Casei comunale se delege d-nii

consilieri Em. Cologlu, A. Vanic și V. Voreas, cari se vor intruni la primărie după amiază, la orele 3, cu di prim ajutor.

La orele 11.45 ședința se ridică.

† Ioan Brânda.

Pro memoria.

Nu voiam să-mi cred urechilor.

— Ași! Cu neputință. Nu faceți glume din treburi atât de serioase.

— Bine, dar nu sunt glume. E tristul adevăr. Luni dimineață l'au găsit mort — Sărmanul băiat!

Sâmbătă seara când sosis la cina, ședeam pe divan. Venise din redacție.

— Scuză, dacă te incomodez din nou. E pentru ultima dată! — Avusesem anume în seara precedentă o discuție literară vehementă.

— Ce scuze, domnule. Ne pare bine că măi vii pe la noi.

Ședeam posomorit pe divan, fără să zică vre-o vorbă. Nu știam ce are.

Un prieten mă luă la o parte.

— Brânda a venit azi în redacție să-și iee adio. Vrea să se impuște.

Știam că de repețite-ori alarmase prietenii săi cu știrea asta. Nu m'am putut dară reține să nu rid.

— Cum, domnule Brânda, în adevăr vrea să-și ia viața?

Nu-mi aduc aminte ce răspuns mi-a dat. Luni pare că a fost mai mult afirmativ. Credeam că glumește, și începurăm să glumim și noi.

— Ei, să nu faci una ca aceasta!

— Mi ziserăm râzând. — Măi ales acum nu. Suntem către mijlocul lunii și n'avem uici bani de cunună.

— Nu-mi trebuie cunună, — ne răspunde tot posomorit.

„Nu voi siorii bogat, Cunună și flămuri...” recită care-v. dintre noi, și-apoi ne puserăm cu toții, să-i cântăm „prohodul“...

„Măi am un singur dor... În liniștea serii, Să mă lăsați să mor La marginea mării...”

El șezând abătut pe divan, noi în jurul lui cântând în cor... un ciudat spectacol.

Stăpâna casei intră tocmai pe când sfârșeam...

Când n'oi mai fi pribeag, D'atunci înainte, M'or troeni cu drag Aduceri aminte.

— Ce faceți, domnilor? — ne întrebă surprinsă.

— Il înmormântăm pe domnul Brânda.

Pe când sfârșirăm cu cina, se măi învoințise și el. Ba, la rugarea noastră ne cântă și cântecul său predilect „Foaie verde, fir de nalba“...

După cină meraserăm cu toții la cafeana. Iși recăștigase deja voia bună. Pe drum glumiă alături de noi.

În cafeana l'am perdut apoi din vedere. Când a plecat, a dat la toți mâna, și-a luat dela toți rămas bun — și nime nu l'a mai văzut viu.

Luni dimineață, când — neliniștit di lunga lui tăcere — s'au dus să vază de nu i-s'a întâmplat ceva, au găsit ușa încuiată. Au deschis-o cu forța: il găsiră mort.

Nu glumise dară Sâmbătă seara. Numai alt mijloc își alesă.

Era un muncitor zelos și deștept, un om cu vaste cunoștințe, — absolvase filosofia în Cluj, — n'avea dară să poarte teamă de ziua de mâine. Între ori-ce împrejurări vitrege și-ar fi putut câștiga pâinea de toate zilele.

Deși era „bohem“, o singură dată nu l'am auzit plângându-se de soarta lui, de mizeriile vieții, de nerecunoștința lumii, sau de prostia oamenilor.

Blând la fire și modest, era îndestulat cu plătuța sa sărăcuță, ce-o trăgea ca oficiant consistorial, și făcea ce făcea și eșia la cale. N'avea aspirații și doruri de leafă

mai mare, post măi bun... De ce folos? Tot așa ar fi eșit la cale: veșnic fără parale.

Și ar fi făcut carieră, dacă nu-l mistuia o patimă, care îl ținea legat cu cătușele de fer de stâlpul proletarismului, o patimă, care în urmă l'a sedus să-și curme viața.

Stătea singur în lume. N'avea nici părinți, nici frați, nici surori, numai niște rude depărtate și pe noi ceilalți „bohemi“.

— Eu n'am pe nimeni! — ne zisesă în seara, când venisă la cina noastră. — Eu d'ași aveam nevastă, ași fi cel măi bun dintre voi. Dar' așa n'am pentru cine să lupt.

Credeam că glumește, că sentimentalismul lui e prefăcut, și am ris închipindu-l de braț cu doamna Brânda.

Mirare e deci, dacă în depresia sufletească în care îl arunca din vreme în vreme conștiința izolării sale, — toți cei din jurul lui aveau pe câte cineva, — căuta mângâiere în beutura? Dar nu bea cantități mari, căci nu le suporta, ci numai două-trei pahare, dar de ajuns ca să-i sdruncine fizicul lui slab, să-l aducă echilibrul sufletesc și măi mult în neorânduială.

Și dacă în urma acestei patimi o zi sau alta își negliga postul, altă zi lucra cu zel îndoit, muncia cât trei, și muncia cu spor, bine și caminate.

„Omul însă e mort. De-odată cu părțile lui pământesești vom îngropa și slăbiciunile lui omenești... În noi, cari l-am cunoscut, va trăi numai amintirea omului muncitor și-a prietenului gela la oii-ce serviciu...”

Fig-î țărina ușoară. I. I. S.

Memoriile generalului De Wett.

Nimic măi interesant, măi plin de viață, măi simplu, decât cartea, apărută de curând, în care generalul De Wett povestește partea pe care a luat-o la campania sud-africană.

Generalul povestește cum a devenit soldat, cum a ajuns general, cum în sfârșit, l'a fost cu neputință să convergă pe Cronje că se va lassa să fie prins, — aceasta în primele capitole ale cărții.

În Martie 1900, după ce generalul Cronje fu făcut prizonier, De Wett primește ordin de a merge să opereze în Oranje. Neputând nimănui nimic despre planurile sale, De Wett pleacă.

Estragem din interesantele sale povestiri, aceea a strălucitelor victorii dela Reddersburg, prin care De Wett și-a întemeiat reputația de general iscusit.

Într-o seară, De Wett pleacă în cunoaștere spre Dewetsdorp.

Acți, surprinde o trupă de englezi, recrutează câștiva fermieri și trimite vorbă ca comandos-ul său să-i urmeze.

„A doua zi dimineață, la 10 ore, englezii părăsiră Dewetsdorp-ul plecând în direcția Reddersburg. Am rugat atunci pe generalii cari erau în marș, de a merge spre acest din urmă oraș, în vreme-ce eu mă voiu străduca spre Nord, de-alungul liniei inamice. Aveam 110 oameni, dar' ce trupă! Unii erau fără puști, alții fără cartușe, căci își depuseră armele la Bloemfontein.

Vedeam de departe pe englezi, cari nu înaintau așa repede; cum să-și atace însă cu o trupă așa de slabă și rău înarmată? Așteptam, urmându-i.

În seara de 2 Aprilie, erau în bivnac pe o colină; noi ne găseam în fața lor. Nu trebuia să l lășam să scape. Prevenii pe toți comandanții.

Aceștia luaseră, după instrucțiunile mele, direcțiunea spre Dewetsdorp. Stafeta mea n'a putut ajunge decât pe generalul Froneman și Villiers cari aveau sub ordine 700 de oameni și 3 tunuri. Generalul Wessels își continuă, așadar', drumul spre Dewetsdorp. Cât despre Froneman, a sosit lângă mine, fără să se scoboare de pe cal, așa că cea măi mare parte din caii noștri erau foarte obosiți. Dar' fiindcă dădusem ordin ca să se părăsască caii bolnavi, generalul mă ascultă, și lăsând pe cei cari nu puteau să-l urmeze, mă ajunse. Generalul Froneman a sosit la 3 Aprilie la Schanskopje. Făcuse, împreună cu oamenii săi, treizeci și șase de ore de un galop aproape nelânturp.

Burghezii noștri sosiseră în timpul nopții; trebuiau cu ori-ce preț, să se odihnească puțin. Din fericire pentru noi, En-

glezii nu luaseră încă obiceiul să plece înainte de revărsatul zorilor. De altfel, cu toate dureroasele experiențe pe cari le făcuseră despre mobilitatea noastră, Englezii erau foarte rău pășiți.

Pe la nouă ciasuri dimineața, Englezii ridicară tabăra, ca-și-cum ar fi plecat la o partidă de plăcere. Caii noștri nu se odihniseră încă; Burghezii deasemenea. Generalul Froneman își făcu observația aceasta: „Este imposibil să măi rămânem, i-am răspuns; v'am chemat aci ca să urmăriți pe Englezi și să-i surprindeți la momentul oportun; trebuie să nu-l scăpăm. Dacă vom măi întârzia, vor lua o opoziție bană între Muishondfontein și Mostertshoek“.

Bătrânul soldat nu măi stătu la îndoială. Cu vocea sa aspră și tremurătoare, își deșteptă oamenii, încă adormiți.

„Înainte, Burghezi!”

Șeile fură puse pe cai și urmărirăm pe Englezi, cum făcusem și eu de trei zile, fără știrea lor.

Ne apropiarăm, și luarăm contact cu vișmașul. Englezii încunjurați, refusară să se predece și traseră asupra ștafetelor trimise.

Pe la orele 1 după amiază, dădui semnalul de atac, pentru câte-și trele pozițiuni ale noastre.

Această primă zi de luptă fu nehotărîtă, atât fiindcă Englezii aveau poziții bune, cât și fiindcă tunurile noastre Krupp nu sossau. Sosirea nopții oprî lupta.

Mă temeam de Englezi, căci știam tactica lor de a și părăsi pozițiile fără veste. Asigural serviciul de avant-posturi cu cea măi mare grije. Trimiseli o trupă solidă în direcțiunea Reddersburg, căci aflasem ca 1800—2000 de oameni de întărire sosiseră și erau campați la Reddersburg.

„A doua zi dimineață, în zorii zilei, cei 400 de oameni cu cari începusem lupta erau întăriți de alți 400 cari nu putuseră sosi din cauza slăbiciunii cailor lor. Afară de aceasta, avui norocul de a constata că forțele engleze dela Reddersburg, campele la câteva mile de acest oraș, nu-și făcuseră aparițiunea. Hotărîi dar' să urmez lupta. Dela 5 până la 11 ore, vrăjmașul a fost bombardat.

„În acest moment, vëzurăm apărând un steag alb. Toți încrezătorii în buna credință a englezilor cu toate repetatele experiențe, ne îndreptară spre dinșii. Lucru de necrezut însă: începură să tragă din nou. Această tradare infurie pe burghezi; nici unul din gloanțele lor nu fu ineficace.

„Englezii, vëzându se cu siguranță perduți ridicară din toate părțile steaguri albe. Burghezii însă nebani de mânie, nu își oprîri focul!“.

Lupta se sfârși printr'un masacru, a cărui responsabilitate cade asupra ambelor tabere. De Wett făcu 470 de prizonieri.

DELA SATE.

Sâsciori, la 8 Decembrie 1902.

Onorată Redacțiune!

Din răspunsul dat de di Sergiu Me-dean protopop la Sebeș, pseudonimului „poporului“, în numărul 207 al prețutului mar ce l redigați, sub rubrica „O întămirare“, îmi vine a crede că d-sa face aluziune la persoana mea. Dacă într'adevăr presupunerea mea nu măi înșela, atunci ar treb. l să declar, că d-nul protopop — și a greșit adresa — și l'as ruga, ca pe viitor să nu mă mai onoreze cu astfel de suspiciuni, cari pot fi permise unui cronic mai bătrân, dar' nici decât unui protopop tinăr. Vă rog Onor. Redacțiunea a o publica aceasta în numărul de Sâmbătă a „Trăbunii Poporului“.

Ioan Halalai, notar cere.

Neputând trece cu vederea o alegere de preot, drept model ce s'a săvârșit în parochia Cireșa cu fiile Zavot și Ferdinandsberg de pe valea Bistrei; subsemnatul ca abonant vechin a prețutului foi ce bine voită a redacta, îmi permit a Vă ruga, să binevoiti a publica cele următoare în numărul de Duminecă.

Parochia Cireșa-bistra a devenit vacantă prin strămutarea harnicului și de toți iubitul preot Ioan Grozăvescu în comuna mare Cornereva.

La această parochie au competat doi preoți tinări din Impregiurime și teologul absolut Ioan Popoviciu din Iaz.

Credincioșii din toate tref comunele cuceriți de desteritățile teologice eminente ale tinărului Ioan Popoviciu, și-a exprimat dreptul electoral prin alegerea cu unanimitate consiătătoare din 82 de voturi date amintitului candidat de preot.

Iubirea, carea a sălit-o candidatul de preot Ioan Popoviciu în inimile alegătorilor nu s'a mărginit numai la alegerea cu unanimitate, ci o deputațiune constatătoare din 18 persoane la frunte cu președintele comitetului parohial, episcopul bisericii, primarul comunal, cantorii și mai mulți membri ai comitetului parohial, dintre care 7 călăreți, Dumineca în 10 Noembrie st. v. des de dimineață sau prezentat în comuna Iaz și a invitat pe alesul, să meargă în mijlocul turmei.

Bravii Cireșeni, Zavoieni și lucrătorii din Ferdinandsberg (fabrica de fer) prin această faptă unică în felul ei, care e și cea mai vie dovadă despre iubirea, alipirea și statornicia ce păstrează candidatul de preot Ioan Popoviciu au pus în umire locuitorii de pe valea Bistrii.

Intrarea în parochia mamă Cireșă au fost cât se poate de înălțătoare. Repetite saline de treceri au vestit intrarea în comuna Cireșă.

Credincioșii din toate trei comunele bătrâni, tineri, bărbați și femei în haine de sărbătoare erau grupați înaintea sf. biserici, așteptându-l ca pe un mire mult iubit.

Alesul, prin cuvinte binepotrivite, bazate pe cuvintele de iubire ale marelui apostol Pavel către Timotei. „Dorind ca să te văd, aducându-mi aminte de lacrimile tale, ca să mă umplu de bucurie etc.“ (II. Timotei, cap 1 v. 4.) la priceasnă, au stors lacrimi de iubire din inimile alegătorilor.

Bunăînțelegerea și solidaritatea ce domnește între credincioșii acestor trei comune este rodul activității părintelui Ioan Grozăvescu.

Atât purtarea exemplară a alegătorilor referitoare la însuși actul alegerii, dar mai virtuos manifestarea din Dumineca de dato 10 Noembrie a. c. st. v. m'a deobligat a aduce la cunoștință creștinilor ortodoxi această alegere, spre a servi tuturor drept model.

Bistreaul.

PARTEA ECONOMICĂ.

Etichete pentru grădini.

Toți grădinarii au obiceiul de a construi etichetele pentru grădina din bucățele de scânduri șindrila, pe care scriu cu cerneală numele florilor sau a copăceilor. — Un mijloc economic prezentând mai multă eleganță și la îndemâna fie-cărui, consistă în a lua hârtie groasă, carton a' l tăia după mărimea ce vom a face eticheta și scriem pe acest carton cu îngrijire după dorință. — Dacă cerneala s'a uscat bine, să se moaie aceste cartoane în unt-de-lemn, să se lase a se usca și a le muia a doua oară. — Aceste etichete resistă și la ploaie și la soare.

Pentru persoanele ce voesc a poseda aceste etichete și mai lucioase precum și mai durabile, să 'și procure cauteiuc și să 'l dissolve în benzină, cu acest lichid să se ungă pe ambele părți cu pensula etichetele de carton scrise. — Aceste au o durată de ani întregi.

Se mai usitează mult etichete de diferite culori. cea ce are importanța sa în grădini botanice pentru casuri particulare. — Pentru a ajunge la acest scop, să se cumpere din comerț atâtea foi de celuloză după câte colorii vom a avea și să se serie pe aceste foi tăiate după trebuință cu un condei ordinar servindu-se de următoarea cerneală, preparată în acest scop:

Tanin pulverizat 15 grame
Perclorură de fer sec 10 „
Acetonă 100 „

Să se dissolve reparat tanin și perclorura de fer în jumătate acetona și pe urmă se amestecă totul. — Această amestecătură fii cerneala cea mai bună pentru a scrie pe celuloză, resistă la toate intemperiiile, fără a avea necesitate de a fi protejată cu o compoziție specială ca mai sus.

Spălătul flanelelor fără a se strămta.

Cu cât temperatura prezintă variații mai mari cu atât flanelele sunt mai apreciate de public. — Flanela devenind azi tot atât de utilă ca și cămașa omului, are inconvenientul de a se strămta la spălat dacă nu se iau câte-va precauțiuni, cea

ce face pe mulți de a o abandona în detrimentul sănătății lor. — Voiu căuta a remedea acest rău indicând modul de a se spăla flanelele.

Cel mai simplu este de a se pune flanela în o albie (copae) mică, a se tăia de asupra săpun alb de Galați foarte mărunt, cantitate suficientă, în urmă să se toarne apă fiartă în de ajuns pentru a umplea albia. — Mișcați flanela în această săpuneală cât de mult, fără a o freca între mâini, căci această operație strămtează stoffele de lână. — Când credeți că s'au curățit să o scoateți cu un băț și să o puneți să se usuce la umbră, după ce mai iniăiu să fi clătita bine în apă rece, tot fără a fi frecată sau strânsă.

Aplicând sistemul de mai sus de și flanela rămâne în starea sa normală totuși pierde adevărata culoare albă devenind puțin galbenă. — Pentru a evita această s adauge la săpuneală pentru fie-care litru de apă o lingură de făină albă sau mai bine, de gumă arabică. — Se lasă flanela să șeasă în această baie o oră și pe urmă să spală după metoda indicat mai sus.

Alt metod usitat în foarte multe localități este următorul: La fie-care litru de apă cu săpun se adauge 12 grame cristalluri de sodă. — Flanela să intinde pe o scândură și se freacă cu o perie de cal cu această apă peste tot. — Nicl sub un pretext nu trebuie frecată cu mâna, căci de sigur se va strânge. După ce s'a frecat bine se clătește în apă cu săpun și în urmă în apă curată. — Se pune flanela între două cărpe (petice) curate și uscate, care le absorb umezeala din ea. — În urmă se calcă cu un fier prea fierbinte, și pe urmă se lasă a se usca la umbră pentru a pierde toată apa din ea.

În spălătorii speciale în loc de a se pune flanellele imediat în săpuneală, se face mai întâi o baie câldică compusă din trei litre de apă de gâră și 30 grame de amoniac (alcali volatil) pentru fie care bucată de spălat. — Flanela se pune în baie și se ține pe foc foarte slab. — După o jumătate oră se ia baia de pe foc, să adauge săpun și se spală ca de ordinar pentru a fi bine curățită. — Se clătește în apă câldică curată pentru a dispărea amoniacul și în urmă se pune la uscat la umbră și în fine se calcă și se lasă iarăși la uscat pentru a dispărea ultimele urme de umiditate.

Spălătul economic a rufelor.

Mijlocul economic pentru spălătul rufelor consistă în a dissolve un chilogram de săpun ordinar în apă de ajuns, și fiind foarte fierbinte ast-fel ca să formeze o apă groasă ca ulei. — În momentul spălătului se pune aceasta săpun lichid în albia în care se spală rufele și care se continuă 40 la 45 grame litruri apă, la aceasta adăugăm și o lingură de masă plină cu esență de terebentină și două linguri de amoniac lichid (de la farmacie), totul se amestecă bine cu o lopățică.

Rufele ce sunt a se spăla se pun în această săpuneală, se acoperă albia și se lasă rufele în ea două sau trei ore.

După acest timp se săpunesc rufele ca de ordinar, se clătesc în apă caldă și se sinlesc.

Apa cu săpun se conservă pentru altă spălătură, trebuie știut însă că atunci să se adauge iarăși o lingură de terebentină și două linguri de amoniac și să se bată bine.

Spălătul dantelelor.

Bine întinse, dantelele sunt înfășurate sau pe o sticlă lungă, sau pe un sul de sticlă și de asupra se pune o pânză albă și se coase, astfel că se acoperă cu totul dantele.

Dantelele ast-fel aranjate sunt muiate în apă caldă cu săpun, și lăsate 24 ore. — După acest timp sunt scoase, și bine stoarse între mâini pentru a scoate necurătenia

și sunt iarăși puse în altă apă curată cu săpun.

Vom repeta această operație de atâtea ori, până când nu va mai eși apă necurată din ele. — Dacă vedem că s'au curățit bine atunci le punem în apă rece, pentru a scoate tot săpunul. — Stoarse earăși bine, le punem în fine în apă cu puțină scrobeală (amidon) și sineală (scrobeală albastră), le scoatem imediat și le învelim în o cărpă albă pentru a fi bine stoarse între mâini.

Dantelele ast-fel spălate vor fi călciate, desfășurate și pe o pătură de lână destul de groasă.

Scrobittul și lustrittul rufelor.

De ordinar în cele mai multe menajuri scrobittul se face cu amidon, pentru a avea un frumos lustru la manșeti și la manșetele cămășilor întrebuițați lustrul următor:

Spermacetă	50 grame
Gumă arabică	50 „
Glicerină	125 „

Amestecate toate să se fearbă până se topește bine. — Când se răcește, se toarnă în sticle sau oale și se conservă. Pentru a o întrebuița se pune patru linguri de masă în fie care litru de apă amestecată cu scrobeală, ce ne servia mai înainte pentru scrobitt singure.

Pentru persoanele ce nu voesc a face cheltuiala de mai sus, se recomandă următorul mod de preparațiune: În scrobeala ordinară se pune o bucată de stearină curată și se agită până ce se topește foarte bine. — Rufele scrobite cu această compoziție, să fie călciate cu un fier cald foarte curat, și se asigură un lustru de toată frumusețea.

Cămășile ast-fel calcate și scrobite nu vor fi nicl tari nicl băfoase cum se întâmplă să iasă de multe ori cu sisteme mai perfecționate.

Se mai pot scrobi rufele întrebuițând pe lângă amidon fierbinte (scrobeală ordinară) și 20 grame de borax pentru fie care litru de apă formati cu scrobeală. — Luându-se precauțiuni la călcat se va obține rezultatele tot atât de satisfăcătoare ca și cu sistemele descrise mai sus.

Spălătul manșilor.

Să luăm lapte un litru și carbonat de sodă cincî grame și să facem un amestecat. — Mânșele sunt întinse pe niște bețe, sau pe degete și cu o flanelă muiată în amestecul preparat se freacă bine în toate sensurile. — Cu o flanelă curată și uscată bine se șterge mânșa, și la urmă se freacă cu puțină cretă pentru a'i da culoarea albă, dacă mânșele nu au fost colorate.

Mânșele albe fără lustru cum sunt cele militarești sunt spălate mai întâiu în apă rece și cu săpun alb de galați, — Aine clătite, în urmă sunt puse la uscat, întinse pe sfoară.

Când ele sunt uscate de tot, se cumpără 100 grame de talc în praf și se pune în un litru de apă, se amestecă bine și se pune mânșele în apa aceasta pentru a sta câte-va minute.

Scoase din apă sunt strânse între degete pentru a curge apa ce au rămas în ele, nu trebuie ele însă de loc stoarse.

După aceasta le punem încă odată la uscat la umbră și unde să nu fie egrasie.

Dacă după ce s'a uscat au rămas din întâmplare talc pe ele în praf, este de ajuns de a le peria sau a le scutura pentru a cădea tot talcul.

Ganteina sau săpunul de mănși este mult întrebuițat pentru spălat, ea consistă din o pastă compusă din:

Săpun în praf	250 grame
Amoniact lichid	10 „
Apă javela (NaCl Naoclo) .	165 „
Apă ordinară	155 „

Cu o bucată de flanelă muiată în această compoziție se freacă mânșele până când se face cu totul curate.

Scoaterea petelor de vin și rugină de pe rufe.

Se poate scoate petele de vin sau de fructe de pe cămăși sau ori de pe ce lufă albă întrebuițând laptele fierbinte. — Este de ajuns de a lăsa cămașa pătată să șadă în lapte și dacă nu au fost muiată mai înainte în apă, pata de vin va dispărea de sigur.

Un mijloc mai eficace este întrebuițarea acidului clorhidric sau spirit de sare. — În un litru de apă ce servă la spălat se pune 20 grame spirit de sare și cu apa aceasta se udă continuu pata de pe rufă până ce se vede că dispăre. — Imediat se spală cu multa apă rece, pentru ca cea din urmă culoare de vin să dispără.

Când petele sunt de rugină cea ce se cunoaște bine, trebuie să spălăm cu săpun rufele ca de ordinar însă foarte bine.

Imediat după această încălzim un fer de călcat, și 'l punem cu latu (talpa) în sus, pe caró așezăm o cărpă udă. — Imediat se va forma vapoare de apă. — Pe această cărpă ce scoate din ea abur punem rufa pătată de rugină și cu degetul luăm puțin acid ocalic (sare de măriș) în praf și mai de multe ori aplicăm pe pată. — Vom vedea că aceasta va dispărea încetul cu încetul din cauză că căldura și umiditatea grăbesc acțiunea acidului asupra ruginei. — Această operație terminată mai spălăm rufa odată cu apă și săpun.

Tot acest sistem este aplicat dacă pata este făcută de cerneală sau de rugina aceia ce lasă de multe ori cloru când se usitează acest mod de spălat.

Sfaturi practice.

Cum deprindem porumbeii să țină la porumbărie. Mai întâiu să ne cumpărăm porumbei tineri, pe cari 'l cunoaștem de pe penele mai închise și mai fără lustru, ca și ochii și picioarele; apoi de pe glas și de pe cioc, care e moale. Trebuie să le dăm hrana în porumbărie și să aibă acolo totdeauna apă curată și des schimbata, pusă în vase de fer. E bine să ungem păriții cu ulei de anison și să găsească sare. Eată ce învață Hamm în cartea sa despre creșterea porumbeilor: Să luăm lut proaspăt, 'l muim cu apă sărată bine, 'l amestecăm și frământăm cu 5 klgr. de mazărice, de cânepă sau de alte seminți plăcute porumbeilor și cu 1 klgr. de anison. După-ce pasta aceasta e bine amestecată și frământată, o facem în bucăți conice, pe cari le uscăm ori la soare ori le dăm în cuptor, după-ce am scos pânea. Din aceste conuri punem totdeauna câte unul sau mai multe în porumbărie: porumbeii ciupesc din ele, le place și le folosește.

O flacăară care arde de veacuri.

Un archeolog american a descoperit cu ajutorul unei hărți copiată de pe o tablă de piatră din muzeul orașului Mexico, o peșteră la Yesca cu o mulțime de idoli de piatră și cu un altar pe care arde o flacăară. E un gaz ce isvorește din pământ și arde, de bună seamă de mai multe sute de ani. S'au aflat acolo și mai multe rămășițe dela Atzteki și le-a dus la San-Francisco. Guvernul a hotărât o anchetă, căci nu e voe de luat asemenea antichități.

Din Dietă.

— Sedința din 10 Decembrie. —
Cea dintâi sedință de 5 ore a fost cea de astăzi. S'a și putut observa pe sala de sedință și pe coridore, pentru-că azi doar și mai puțini deputați s'au prezentat. La 10¹/₂ ore, când presidentul Apponyi a deschis sedința nu erau nici 40, numărul redus pentru a se putea desbata, așa că presidentul a trebuit să suspende sedința, pe 10 minute. Cătră 11 ciasuri s'au adunat la vre-o 40 de deputați și Apponyi a putut redeschide sedința.

Inaintea ordinii de zi a luat cuvântul Visontai Soma, în chestiunea ordinațiunii șefului poliției din Budapesta adresată societăților culturale, în care se dispune că pentru ținerea de conferențe, serate, petreceri de aci înainte vor avea totdeauna nevoie de concesiune polițială. Șeful poliției își bazează ordinațiunea sa pe o ordinațiune din 1901 a ministrului de interne. Un adevărat sistem de spionajiu — a zis Visontai între aprobarea stângii extreme — vrea să introducă șeful poliției aici în capitală și a protestat în contra violării dreptului de intrare și a libertății cuvântului.

Ministrul president Szell a zis că n'are la mână nici ordinațiunea poliției nici ordinațiunea ministrului de interne și astfel în merit nu poate răspunde.

Dup'aceea a presintat parlamentului două proiecte de lege, unul: înarticularia în lege a hotărârii arbitrilor în chestiunea lacului cerpatin și altul pentru acordarea dreptului de membru în Casa magnaților a celor 21 magnați indigenați.

Dup'aceea s'a continuat discuția indemnitațiilor.

Primul orator a fost Marjay Péter care într-un discurs lung dezvoltă motivele neîncrederei sale în guvern și cere îndeosebi executarea art. de lege XX din 1848.

După el a vorbit Endrey Gyula, foarte răsboinic. A pledat mai ales pentru teritoriu vamal independent aprobat viu de partidul său. A apostrofat pe ministrul președinte să conceadă deputaților din partidul său libertatea convingerii, pentru-că atunci e singur că aderenții teritorului vamal independent sunt aici în majoritate.

La sfârșitul sedinței a interpelat Babó Mihály în chestiunea prigonirii bătrânilor din comitatul Csongrad pentru convingerile lor politice, la ce ministrul president a dat un răspuns care a mulțumit Camera.

Ședința s'a terminat la 3 ore.

Aniversarea lui Plevnei.

Estă o parte din programul serbării militare a 25-a aniversării lui Plevnei, serbare care s'a ținut Joi în București.

La orele 11 a. m. serviciu religios la biserică Sf. Gheorghe-Nou, în prezența M. S. Regelui și a A. S. R. Principei Ferdinand, precum și a tuturor oficerilor din garnisoană și delegaților tuturor trupelor de infanterie din țeară.

Onorurile militare au fost date de trupele următoare cu garnisoana în București: două baterii de fiecare regiment de artilerie, două companii de fiecare regiment de infanterie, două escadroane de fiecare regiment de cavalerie, un pluton de fiecare alte corpuri de trupe din Capitală, ca arsenalul, pirotechnia, etc. școalele militare.

I. P. S. Sa Mitropolitul primat a oficiat.

După serviciul divin trupele au defilat pe dinaintea M. S. Regelui în piața Sf. Gheorghe.

La orele 2 p. m. Regele a primit la Palat o comisiune de 3 generali reprezentând delegațiunile speciale de oficeri de infanterie din cele 4 corpuri de armată, veniți în București pentru a lua parte la serbare.

La orele 6 și 45 seara a fost un mare prinz la Palat sub presidenția M. S. Regelui.

Au luat parte A. S. R. Principele Ferdinand, dl ministru de războiu, toți generali în activitate și rezervă, oficerii superiori șefi de corpuri și în rezervă sau în retragere cari au luat parte la campania dela 1877, precum și oficerii superiori delegați ai oficerilor de infanterie din provincie.

La 9 ore seara a fost o reprezentație de gală la Teatrul Național la care au asistat M. S. Regele și A. S. R. Principele.

Programul spectacolului au fost peemlele lui V. Alexandri: Peneș Carcanul, Grivița, etc. precum și piesa istorică Peneș Carcanul.

NOUTĂȚI.

ARAD, 12 Decembrie n. 1902.

Maiestatea Sa operat. Din Viena se telegrafează că Regele erl dimineața a sosit acolo, din Schönbrunn. A eșit la iveală că Regele a trebuit să se supună unei mici operații. Causa acestei operații nu este cunoscută.

Alegere de deputați. În decursul zilei de ieri în două cercuri electorale s'au ales deputați pentru parlament. În cercul Tápay, unde Curia a nimicit mandatul lui Enyedy Lukács, a învins kossuthistul Kelemen Béla față de liberalul Rohonczy Gedeon. În Salonta-mare, unde cercul a devenit vacant în urma morții lui Balogh László, s'a ales Balogh Mihály în contra ziaristului Halász Lajos, ambii kossuthistii.

Măglașul Bihorului. Similis simili gaudet. Nici nu se poate altfel. Doesebirea între Măglașul dela Timișoara și între fratele său de cruce dela Beiuș, Nicolau Diamandi, este numai că acesta din urmă a fost primul beiușan, care a felicitat prin fir telegrafic pe vicarul Vasile Mangra din incidentul alegerii de episcop, ear înainte de alegere și de atunci încoace a fost pe sub ascuns mare agent al lui Hamsza căzut a doua oară la alegere. Că este aderent al „neamurilor”, nimenea nu-l poate învinui. În fine nici el nu crede aceasta, nici „neamurile” nu dau nimic pe vorbele lui, și se știe, că episcopul Mețianu l-a aruncat de guler afară din reședința episcopescă dar că acum, după alegere și după ce alesul episcop a fost confirmat în privința canonică de sinodal episcopesc, acest nefericit om agita prin localuri publice în modul cel mai nerușinat în contra lui, este nu numai necuviincios din punct de vedere al moralei creștine, ci este chiar un delict față de disciplina și ordinea legală bisericească.

D'abia sosise la Beiuș știrea despre cunoscutul decis al senatului de acuză dela tribunalul din Timișoara, și catechetul gr. oriental, acela, care — precum am zis — fusese între cei dintâi gratulanți al episcopului ales Vasile Mangra, nu-și mai putea încăpea în piele de bucurie, că calomnia-torul vicarulul său și episcopulul ales a scăpat pentru un moment de sub greutatea pedepsei cel-ășteaptă... Și pentru manifestarea bucuriei sale în gradul cel mai mare, s'a dus cu muzică țigănească într-un local public, unde în față mai multor oaspeți a pronunțat la adresa superiorului său, a preș. dintelui consistorului din Oradea-Mare și a episcopului ales al diecezei Aradului și confirmat canoniceste prin I. P. S. Sa Mitropolitul și prin P. S. Sa Episcopulul Caransebesului — a pronunțat niște vorbe atât de murdare, încât bunul simț nu ne permite a-le reproduce la acest loc. Văzând această destrăbălare nemai pomenită la un preot încins cu brău roșu, dl V. P. teolgo absolut și candidat de avocat, l-a caracterizat pe catechetul infamat cu atributele meritale și i-a spus în fața tuturor oaspeților să se considere de palmuit.

Despre acest caz scandalos se va face, precum aflăm, arătare atât la Consistor cât și la ministrul de culte. Societatea beiușană a rămas consternată de purtarea scandaloasă a catechetului răsvrătit și casina română din Beiuș li va scoate din sioul său ca pe un om compromis.

Nouă pertractare finală. După- ce la ureatul sbir al neamurilor, astfel parvenitul Maglaș, în 28 Noembrie se substrase făcându-se bolnav, dela pertractarea primului proces dintre cele multe intentate de dl Ciorogariu contra lui, ear cu trenul de dimineața din 29 Noembrie o luă cătră Arad după grăunțe și sfaturi și de atunci își trăește traiul pe la gazdele sale, — tribunalul din Timișoara a pus nou termen de pertractare pe 15 Decembrie.

Fără îndoială, că Maglaș a binemeritat de titlu de rege al calombiatorilor. Acum nu rămâne alta, decât ca Timișorenii să-l primească în triumf și dl prota Puticiu să-l întimpe cu: Ave Cesar, morituri te salutant! că vrednic este petecul de sac ori Cesarul de Catilina al său.

Intre combinațiunile ce face ziarul „Arad és Vidéke” privitor la cele ce ar urma dacă s'ar face altă alegere de episcop la Arad, este și scoaterea în relief a candidaturii Prea Cuviosului archimandrit Dr. Iaric Pușcariu din Sibiu.

Să fie cu iertare însă, dar de candidarea aceasta nu în „tabăra lui Mangra” poate fi vorba, ci cel care pe cuvântul său de onoare a făgăduit episcopia Aradului Preacuviosului archimandrit Pușcariu a fost P. S. Sa Episcopul Mețianu, se înțelege: în ajunul alegerii sale de mitropolit.

Temniță pe viață. Curtea cu jurați din Arad erl a rostit sentența cea mai aspră, dela existența ei.

Adevă at că și crima a fost cea mai bestială, mai înfiorătoare. Fiorea Dobre și-a omorît pe propriul seu tată bun, care l-a dat viață, l-a crescut și l-a făcut om. Și l-a omorît pentru că tată seu s'a căsătorit a doua oară cu o femeie văduvă, însă tot în stare bună și astfel i-a fost frică că va moșteni prea puțin.

Tribunalul pentru fapta sa criminală l-a judecat la temniță pe viață.

Tragedia guvernantei. Domnișoara Gy. I. Helen înainte cu vre-o câteva luni merse la Budapesta, ca să-și câștige un loc de guvernantă. Aici însă e stat luni întregi fără angajament. Toții banii și i-a isprăvit iar vestimintele și le-a amanetat. Alaltăeri ajunse deja în poziție atât de disperată încât n'avea nici mâncare nici locuință. N'a vrut să petreacă noaptea în stradă, și a intrat în locuința lui Dlogulinski, din strada Ferencz-Bakos, cerând sălaș de noapte. Dimineața însă când s'a dus a luat cu sine și o păreche de pantaloni ca să-i amaneteze, ca în chipul acesta să-și potolească foamea. Dlogulinski însă a descoperit furitul și a înștiințat poliția care apoi a deținut fata. Nefericita la poliția a mărturisit că a venit din Brașov ca să-și cânte post în capitală. Foamea a silit-o să fure.

Impăratul Germaniei contelui Goluchowsky. So amantă din Berlin: Impăratul Germaniei, în amintirea reînnoirii triplei alianțe, a donat contelui Agenor Goluchowsky, ministru de externe, posa sa de mărime naturală.

De deosebită importanță pentru ori ce gospodărie, ca un poporal leac de casă e incontestabil *spiritul galic a lui Vértess*, ce se poate întrebuința cu succes în contra unor mulțimi de boli.

Un silvicultor, cu examen de stat, bărbat în vîrstă de 30 ani, caută aplicare la un proprietar de păduri; se angajează bucuos și la comuna carii au pădure. Doritorii să se adreseze la Gheorghe Donna, Kustély; u. p. Jám.

POSTA REDACTIEI.

I. Neamțu, *Ternova.* Invățatorul Crai-nic va avea el să răspundă pentru toate.

De pe *Crișul-repede*, — privitor la is-prările notarului Al. Filip: în numărul viitor.

Simeon Foale, St.-M.-Mare. Din incur-cătură numai un avocat te poate scoate, ș'acela după- ce va fi văzut contractul ce ai încheiat cu arëndatorul, căci totul depinde dela verba ce ai avut-o ori dela martorii între cari veți fi tocmit lucrurile. Noi fără a vedea hârtiile ori a ști cum v'ai tocmit, nu putem spune cine are dreptate.

Ioan Luchifia, Berecufa. 1. Ora este cea înștiințată de protopretorele care con-duce alegerea. 2. Plenipotențele se dau în persoană; președintele e dator a le primi când i se dau, fie de-odată, fie pe rînd. 3. Tutorul are drept la un vot pentru toți. 4. Candidați pot fi ori-și-căți. 5. Un represen-tant poate primi mai multe plenipotențe.

Coristului. Rețeta-rom. Rău dacă la cor se fac partide. Țineți strîns la olaltă, că numai așa se ajunge la bine. Dacă vreți să publicăm, serie mai frumos și mai la în-înțeleș și numai pe o pagină.

Părintelui Em. B. în Zlagna. Pentru numărul de azi a sosit târziu. În cel viitor cu plăcere.

Cătră onor. nostri abonenți!

Apropiindu-ne de sfârșitul anului, ne luăm voia a atrage atenția on. nostri abo-nenți asupra multelor jertfe spirituale și ma-teriale ce ni-s'au impus și ni-se impun zilnic, — voind să scoatem o foaie bună și menită să satisfacă tuturor dorințelor cetitorilor săi.

Ne rugăm dară de toți on. nostri abo-nenți, în rîndul întîiu de aceia, cari sunt încă în restanțe de mai multă vreme, să binevoiască a ne înlesni și usura suportarea greutăților, achitându-și abonamentele și re-stanțele cât mai în grabă

Cu deosebită stimă:

Adm. „Tribuna Poporului”.

PARTEA ECONOMICĂ.

Prețul spiritului din Arad, 10 Decembrie.

Spirit rafinat, vînzare mare	118.—
mică	120.—
„ brut vînzare mare	116.—
mică	119.—
100 kilograme borhot uscat	1280.—18.—

Bursa de grăne din Budapesta

50 chgr. grâu pe Aprilie 1903	c. 7.78—7.79
” ” ” săcară pe	6.74—6.75
” ” ” porumb pe Mai	5.82—5.83
” ” ” ovăș pe Aprilie	6.84—6.85

Bursa comerțului cu porci din Kőbánya:

Raport dela 9 Decembrie.		
Porci grași (ungari), per. peste 400 Kgr.	107—110 fl	
până la 300		
tineri până la 320	111—112	
tineri	250	
(serbi) per. peste 260	107—109	
până la 240	102—104	

ULTIME ȘTIRI.

Știri pozitive ce primim din Budapesta vestesc că în afacerea întăririi alesului episcop al Aradului guvernul nu a hotărît încă Tot ce au scris ziarele maghiare, sunt simple combinații și multe dorințe de ale lor li-au dat drept adevăr.

Red. respons. Ioan Russu Șirlianu. Editor Aurel Popovici-Barcianu.

Insertiuni și reclame.

In cancelaria subscribului poate căpeta aplicare 872 1-2

Un candidat de avocat român cu ceva praxă
Incepînd cu ziua de 15 Decembrie a. e. pe lângă un salariu lunar de 120 cor. și diurne pentru excursiuni 6—10 cor. la zi.
Dr. Alexiu Manguca, avocat, Oravița.

8367—1902. tkvi sz.

Arverési hirdetmény-kivonat.

A aradi kir. tszék mint tolekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kurtiesi önszegélyző egyesület mint szövetkezet végrehajthatónak Sárközi Róza és tsai végrehajtást szenvedő elleni 88 korona tolekkövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. tszék területén levő Kurties községben fekvő a kurtiesi 722 sz. tjkvben A. + 1. sor 225 hrszsz. alatt foglalt ház és háztelekből álló ingatlanra az 1881 évi 63. t. cz. 156 §-ának d. pontja alapján az árverést 939 koronában ezennel megülepített kiküldtési árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi márczius hó 11-ik napján d. e. 10 órakor Kurties községházában megtartandó nyilvános árverésen a kiküldtési áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 93 kor. 90 fill. köszpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényozikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldtött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Aradon, 1902. évi november hó 24-ik napján.
Az aradi kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Zabor,
kir. tszéki bíró.

372 1-1

Asiguratii: viață, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, șese de înmormântare!

Agentura principală în Arad
A BĂNĂRI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALĂ SIBIENE

„TRANSYLVANIA“

Asigurație oferită pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condiții:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fies, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, șese de înmormântare. Aceste din urmă dela 30—100 cor. se plătesc la momentul în ziua morții întemplat;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, recepșite ș. a. prin spargere;
4. Contra grîndinei: grâu, seacă, orz, cucuruz, ovés, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmel, nutrețuri, tabac ș. a.

Desășiri se dau și prosp.ete se pot primi la agenturile noastre locale și centrale mai în fiesee care comună și direct prin

Agentura principală „Transsylvania“ în Arad
Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

423—110

Asigurație contra furăturilor prin spargere: banii și tot ce aveți de preț!

Asigurație oferită pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condiții:

Asiguratii contra focului: case, bucată, mobilă, vesminte, mărfuri

Spre binevoitoarea atențiune!

Cine-i prieten felințelor fine și înghititurilor bune poștească în prăvălia de delicatese și de ale gurei și în buffetul fabricatului de delicatese

Záray Géza
din Arad,

in casele din colțul Calea Andrassy și stradei Salacz, unde se capătă:

1. Din fabricatele proprii: Vestii cîrnaței Záray proaspeți în fie-care zi, cîrnetei pentru gulaș, cîrnați proaspeți și uscat, cîrtaboși, sângerete, caș din carne de porc, pariser, augsburger, mortadella cîrnați mozaic și extra, diferite galantine și pesmeți de carne, rēci de carne și de pește, aspici, sau ceorși și maionese, limbă, șuncă de Praga și de Cașovia, slănină pērjolită și cîrnoasă.

2. Din depositul stabil: Ariciți de nutremēt potrivitii sesoanelor, ciuperci, bureți, poame, unț, diferite cașuri, salamă, ficat de gâscă, caviar de Orșova, ouă fierțe și proaspete, pește, raci, carne de sălbăciuni, galițe îngrășate, carne proaspătă, unsoare, muștar francez și unguresc, pepeni, castane, miere, cele mai diferite conserve de carne, pește și de poame, salată italiană și de hirincă, bulioane etc. etc.

Din beuturi: vinuri fine, șampanie, șeri, malaga, tāmăioasă; rachiuuri: licheruri, cognac, rum, bere de sticlă, etc. etc.

3. In buffet: Măncări obicnuite și delicate din fabricate proprii și din deposit, în doze mici și mari dela 20 cr. până la 60 cr., d'asemeni beuturi cu păharul și cu sticla.

4. De dus acasă: Farfurii garnisite elegante cu cîrnătării și cu pești, pentru prânzuri, ojină și cină, pentru joururi, zile onomastice și pentru ori-ce soiu de conveniri atāt în Arad, cāt și în provință.

Comande din provință se efectuează prompt și grabnic.

Despre manauarea curată a celor pregătite de mine, precum și despre cualitatea cea mai bună a materialului proaspeți pot cu inima liniștită să asigur pe mult stimați mei mușterii, pe cari îi rog ca și pe mai departe să-mi cerceteze prăvălia atāt de calduros căutat. Nisuița supremă imi va fi să merit încrederea onoraturii publice.

Záray Géza, Arad.

871 1-3

Calea Andrassy și strada Salacz (în colț)

ÎN URMA

au zis deja nenumărați bolnavi cari au întrebuițat *spiritul galic* a lui *Vértes* la boalele cele mai osebite și prin întrebuițarea lui au scăpat de suferințele lor sau cel puțin au scăpat de durerile cumplite. Dacă ai vrea să publici zecile și sutele de miș de scrisori de mulțumită, scrise despre *spiritul galic* al farmacistului *Vértes* de oameni de rînd și cu rang din toate părțile lumii, — scrisorile ar umplea o bibliotecă. O broșură, ce conține scrisorile de recunoștință sosite în vremea din urmă, precum și îndrumări cu privire la boalele în contra cărora se poate întrebuița cu succese *spiritul galic* a lui *Vértes*, îți stă fiecăruia *gratuit* la dispoziție.

Spiritul galic a lui *Vértes* în urma modului deosebit de prepare se întrebuițează cu succes ca leac *compresă* și *ungere*, ce micșorează durerile, mai ales la bolile: *i odagra, reumatism, răceală, dureri de cap, masele și nervi, paraliză, sclintiri, inflamații și buboi, dureri de piept și grumaz, și a.;* Ca leac *recoritor*, ce-ți reda puterile e a se recomanda mai ales acelor cari umblă mult, precum: *luștilor, factorilor postali, soldaților, vîndătorilor, biciclistilor ș. a.* — Ca cel mai bun și plăcut *cosmetic* servește spre promovarea creșterii părului și curățirea capului de mătrețe și spre curățirea gurii, căci 5—10 picuri ajung să capătăm o apă de spălat plăcută și recoritoare pentru gură și dinți.

Ca leac *intern* *spiritul galic* a lui *Vértes* se poate folosi cu mult succes la *spasmuri gastrice, diareă, colică, dureri de cap și de stomac*, ca o *beutură recoritoare foarte plăcută, ș. a. m. d.* E o adevărată binecuvîntare în părțile acele unde nu este apă bună, spre pildă în pusta de jos — deoarece-ce căți-va picuri turnați în apă omoară baccili, și fac din apa de nebeut și nesănătoasă, o apă bună și sănătoasă.

Pesie tot *spiritul galic* a lui *Vértes* se poate folosi aproape la toate boalele ca leac la îndemână, — cu mult succes. Se poate întrebuița ca beaură, picurînd căți-va stropi pe zahăr sau în apă, sau ca unguent, frecionînd cu el părțile unde suferi.

Nici o mirare deci dacă toți cei cari au folosit odată acest leac de casă *excelent, sigur și multilateral* exclamă:

Doresc să am numai *spiritul galic* a lui *Vértes* și nu altul!

Toi din aceste motive *spiritul galic* a lui *Vértes* e lăsit că nici un alt leac, nu lipsește aproape în nici o casă, ca ori cînd să fie la îndemână, e un adevărat inger pazitor, și se poate deci capăta pretutindenă, în toate farmaciile, droguerile și

BETIA

Remediul D-Tale în contra beției a făcut miracol! Inbatul respectiv s'a vindecat total de beție, și este treaz și diligēt, aceasta o putem mulțami numai D-Tale. Dumnezeu să ție respătăscă.
Franz Haylovic, Kruca.

Mă grăbesc a Vă mulțami pentru remediul în contra beției triciis, inbatul meu nu bea de 2 luni acuma și eu sunt fericit.
Elisă Uaterlereher, Bleiberg.

Vă rog a-mi trimite o sticlă din remediul în contra beției, am voie să măntui pe un bărbat de patima beției. Inainte de 2 ani m'am măntuit pe mine de această patimă imorală și de atunci nu mai beau.
Mathias Hauswirth, Rausenbruck.

Îți exprim mulțamire pentru remediul în contra beției trimis mie.
Franz Burian, Idrbitz.

spîteriile, în special acolo, unde se află *așese cu marca cunoscută*. Cumpărătorii sunt rugați să ceară *express* *spiritul galic* a lui *Vértes*, căci au obvenit cazuri, cînd cumpărătorii au căpatat alt spirt, așa zis *mai estin*, dară fără nici un efect și putere vindecătoare.

Oare *spiritul galic* a lui *Vértes* în adevăr e mai scump decăt celelalte spirturi cum pretind mulți vînzători, cari prin vinderea spirturilor „mai estine“ cîștigă mai mult și pentru aceea vor să înduplece publicul să cumpere astfel de spirt „mai estin“. — Aserția asta este cu desăvirșire neintemeiată. Abstăgînd dela aceea, că un leac eficace, corespuzător pentru scopul pentru care îl ia, nu-i nici cînd prea scump, ci scump e numai un leac fără folos, fie acela ori-căt de estin, — *spiritul galic* a lui *Vértes* nici în privința cantității nu-i mai scump, ci tocmai chiar mai estin, decăt celelalte soiuri, deși pentru aceiași sumă se dă lichid mai puțin. Din *spiritul galic* a lui *Vértes* se cere anume o *cantitate cu mult mai mică* ca din alte soiuri; spre pildă la fricțiuni din alte soiuri trebuie să ia o lingură de zupă, din *spiritul lui Vértes* însă ajunge o linguriță mică; ca să-ți faci o bună apă de gură îți trebuie 5, cel mult 10 picuri din *spiritul galic* a lui *Vértes*, pe cînd din alte spirturi îți trebuie cel puțin de 3 ori atăția. De aceea o sticlă din *spiritul galic* a lui *Vértes*, deși pe lângă același preț capeți o cantitate mai mică, în urma puterii și eficacității sale ține mai mult decăt alte soiuri, și e prin urmare *absolut mai estin*.

În *vînzare deschisă* — cu măsura — *spiritul acesta nu se capătă nicăuri*, ci numai în sticle à 30 fil., 1 cor. și 2 cor. — *Veritabil* e numai *atunci*, dacă pe sticlă sau cutie să află *țeranul-marcă de scul* și numele „*Vértes*“. *Spiritul galic* a lui *Vértes* e una dintre puținele specialități ungare, cari se bucură de un bun renume nu numai în Ungaria, ci și în străinătate. Numai de curînd a fost premiat la expozițiile dela

Ostende, Paris, Roma și Londra

cu premiile *întâi, diplome de onoare, cruce de onoare și medalie de aur*.

O sticlă simplă din *spiritul galic* a lui *Vértes* impr. cu îndrumarea de lipsă, costă 1 cor., duplă 2 1/2, atăta ca o sticlă simplă 2 cor., o sticlă de probă 30 fil. Se poate capăta direct la

L. Vértes, farmacia la „Vulturul“, Lugoș, Nr. 346,

ear în Arad în farmaciile, droguerile și spîteriile unde se află placente cu *țeranul-marcă* și în special la: Kelemen Földes și Iuliu Tăbor, farmaciști, Benő Bauman, Isidor Berger, Ludovic Daimel, Augustin Dürr, Francisc Dusek, Carol Ederer, Samuil Guttman, Anton Korácsanyi, Iuliu Lazar, E. Löcs și Co., Maximilian Politzer, Maurițiu Rothstein și David Weisz; în Aradul-nou la: A. Riegler și Nicolau Theiss; în Păncota: Ludovic Barna, Edines Beamter, Coloman Duffek; în Pecica: Emanuil Iritz și Ferdinand Turczky; în Sânt-Ana-nouă: Adam Zimmermann.

Cine voește a se măntui de această patimă infamă, să întrebuițeze *remediul în contra beției* care în cele mai multe casuri cu *succes strălucit* s'a probat și pe basa receptului medical în *Apoteca „La Vulturul“ în Lugoș* s'a gătit. 1 dosă 5 cor., 1 dosă duplă care se recere la patima cerbicoasă 8 cor. 80 fil. Franco după primirea prețului.

Pentru remediul în contra beției donat mie, îți exprim cea mai profundă mulțamire, aceasta m'a vindecat de beție; încă odată Vă mulțamesc și Vă rog a-mi trimite o dosă duplă pentru un amic.
George Ranimiroff, Varna.

Prima sticlă din remediul D-Tale în contra beției a avut rezultat minunat, te rog a-mi trimite încă o sticlă.
Andreas Hütter, Auschowitz.

Te rog să-mi mai trimiți o dosă duplă din remediul D-Tale în contra beției și pentru sticla întâia Vă mulțamesc.
Iosef Gaszner, Sonntagsberg.

Remediul D-Tale în contra beției a avut succes miraculos la un bețiv, Vă rog încă o dosă pentru un alt individ.
August Berger, Gaja.